

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
ของจังหวัดกาญจนบุรี

ณัฐพงศ์ อรัญมิตร

สารนิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
ปีการศึกษา 2546
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

TOURISM INDUSTRY AND ECONOMIC GROWTH
OF KANCHANABURI PROVINCE

NATTAPHONG ARANYAMIT

A THEMATIC PAPER PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS
(BUSINESS ECONOMICS)

2003

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาและเรียบเรียงสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์บุญกิจ ว่องไวกิจไพศาล ประธานกรรมการที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ และแก้ไขสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ลดา วิวัฒน์พนชาติ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งช่วยทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน

ขอขอบคุณการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่กรุณาเอื้อเฟื้อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำสารนิพนธ์

ท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณบิดาและมารดา รวมทั้งทุก ๆ ท่านที่ได้มีส่วนให้ความช่วยเหลือและคอยเป็นกำลังใจในการศึกษาและทำสารนิพนธ์จนสำเร็จ หากสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านหรือผู้ที่สนใจ ผู้เขียนขอมอบความดีให้แก่ทุกท่านที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้เขียนขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ณัฐพงศ์ อรัญมิตร

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องสารนิพนธ์ : อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
ของจังหวัดกาญจนบุรี
ชื่อผู้เขียน : นายณัฐพงศ์ อรัญมิตร
ชื่อปริญญา : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : เศรษฐศาสตรธุรกิจ
ปีการศึกษา : 2546

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์บุญกิจ ว่องไวกิจไพศาล ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ลดา วิวัฒน์พนชาติ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตให้กับระบบเศรษฐกิจ และรัฐบาลมีนโยบายที่จะกระจายความเจริญออกไปสู่ภูมิภาค ในการศึกษาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพล และผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ กับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยอาศัยการจำแนกสาขาทางเศรษฐกิจทั้ง 11 สาขา และเปรียบเทียบกับสินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์จังหวัด รายได้จากการท่องเที่ยว และจำนวนนักท่องเที่ยว ในช่วง พ.ศ. 2531-2544 โดยอาศัยสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) ในการศึกษา

ผลการศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะเวลา 14 ปี ที่ผ่านมามีพบว่า สาขาบริการเริ่มมีบทบาทสำคัญมากขึ้น จะเห็นได้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงในสาขาเกษตรกรรม สาขาการก่อสร้าง สาขาการคมนาคมและการขนส่ง สาขาการธนาคาร ประกันภัยและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยมีสัดส่วนลดลงมาโดยตลอด ทั้งนี้เนื่องจากเศรษฐกิจของจังหวัดกำลังเจริญเติบโต มีการลงทุนด้านต่าง ๆ มากมาย

โดยที่จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันตกหากพิจารณาถึงความชำนาญในการผลิตหรือค่า LQ เมื่อเปรียบเทียบกับภาคตะวันตกระหว่าง พ.ศ. 2531-2544 แล้ว ปรากฏว่าสาขาเหมืองแร่ สาขาการก่อสร้าง สาขาการคมนาคมขนส่ง สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ มีค่ามากกว่า 1 ซึ่งหมายความว่าจังหวัดกาญจนบุรีมีความชำนาญในการผลิตสาขาดังกล่าวมากกว่าภาคตะวันตกโดยเฉลี่ย ส่วนสาขาบริการมีแนวโน้มสูงขึ้นโดยตลอดในช่วงที่การท่องเที่ยวเจริญเติบโตในจังหวัดกาญจนบุรี กิจกรรมอื่นนั้นเป็นกิจกรรมเสริมและสนับสนุนกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด คืออัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสินเชื่รวมของธนาคารพาณิชย์ (CR) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% และจำนวนนักท่องเที่ยว (POP) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 90% ส่วนรายได้จากการท่องเที่ยว (RET) มีความสัมพันธ์ในทางตรงข้าม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายได้หลักของจังหวัด ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมและสนับสนุนกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ

ABSTRACT

Thematic Paper' s Title : Tourism Industry and Economic Growth
of Kanchanaburi Province

Student' s Name : Mr. Nattaphong Aranyamit

Degree Sought : Master of Economics

Major : Business Economics

Academic Year : 2003

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Boonkij Wongwaikijphaisal Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr.Wallada Wiwatpanashart

The tourism industry plays a significant role in the growth of Thailand's economy and the government has set a well-defined policy to decentralize the growth from the capital to the (provinces) outer regions. This case study aims to find the factors which have impact on the tourism industry in Kanchanaburi province by comparing with the growth rate of local products. The time-frame for this study starts from 1988 to 2001. Regarding to the use of Multiple Regression and Ordinary Least Square methods, the economy was classified into 11 sectors and comparing with overall credit of local commercial banks, revenue of expected tourism and the tourist population.

The result of the last 14-year study shows that the Service sector begins

to play more important role. However, there is a decrease in proportion of the Agriculture, Construction, Communication, Transportation, Bank, Insurance and Property business sectors.

When comparing Gross Provincial Product of Kanchanaburi province to Gross Regional Product on the sectors of Mine, Construction, Communication, Transportation, Trading, Public management and Defense, the production skill or the LQ value from 1988 to 2001 is greater than one. This means that it has more skills in the sectors mentioned above than any others in the West region have. As for the service sector, there is a potential growth in accordance with the growth of the tourism industry. Other activities just help in supporting the activity base of the economy.

With regards to the analyze of the relationship between the variable factors and dependent factors by Multiple Regression and Ordinary Least Square methods, the result in the growth of tourism industry has positively related to overall credit of commercial banks (CR) with 95% confidence, and the volume of the tourists (POP) with 90% confidence. In contrast, the revenue of expected tourism (RET) has the negative relation, which does not coincide to the assumption, since the RET just supports activity base of the economy.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง.....	(11)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	9
ขอบเขตของการศึกษา.....	10
สมมุติฐานของการศึกษา.....	10
วิธีการศึกษา.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
นิยามศัพท์.....	11
2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ.....	13
ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ.....	15
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	17
3 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี.....	28
สภาพทั่วไปของจังหวัดกาญจนบุรี.....	28
ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ และสภาพทางเศรษฐกิจ.....	29
การคมนาคมขนส่ง และสาธารณูปโภค.....	30

บทที่	หน้า
4 วิธีการศึกษาและผลการศึกษา.....	35
วิธีการศึกษา.....	35
แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา.....	35
ผลการศึกษา.....	38
5 สรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	47
สรุปผลการศึกษา.....	47
ข้อเสนอแนะ.....	49
 ภาคผนวก	
ก การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการถดถอย.....	51
ข การจำแนกสาขาการผลิต.....	55
บรรณานุกรม.....	62
ประวัติผู้เขียน.....	64

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายรับ-รายจ่ายจากการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย พ.ศ. 2520-2545.....	3
2	จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และวันพักเฉลี่ยในประเทศไทย พ.ศ. 2520-2545.....	4
3	รายรับจากการท่องเที่ยว และสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย พ.ศ. 2540-2545.....	5
4	จำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศ และรายรับจากการท่องเที่ยวจำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย พ.ศ. 2545.....	6
5	จำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย และนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย พ.ศ. 2530-2545.....	8
6	การกระจายรายได้และการเดินทางภายในประเทศปี 2545 จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว.....	31
7	อัตราการขยายตัวและสัดส่วนภาค GRP/GDP พ.ศ. 2543-2544.....	32
8	อัตราการขยายตัวและสัดส่วนภาคการผลิตภาคตะวันตก.....	33
9	อัตราการขยายตัวของ GPP/GRP ภาคตะวันตก.....	34
10	มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี(ตามราคาคงที่ พ.ศ.2531)จำแนกตามสาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544.....	39
11	สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี(ตามราคาคงที่ พ.ศ.2531) จำแนกตามสาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544.....	40
12	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันตก(ตามราคาคงที่ พ.ศ.2531)จำแนกตามสาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544.....	41

ตารางที่	หน้า	
13	สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันตก(ตามราคาคงที่ พ.ศ.2531) จำแนกตามสาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544.....	42
14	อัตราส่วนที่ตั้ง LQ ของจังหวัดกาญจนบุรีต่อภาคตะวันตก จำแนกตาม สาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544.....	43
15	ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2531-2544.....	52
16	ผลการคำนวณค่าสมการถดถอยด้วยวิธี OLS ของปัจจัยที่มีผลต่อการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ จังหวัดกาญจนบุรี.....	53
17	ผลการคำนวณค่าสมการถดถอยด้วยวิธี OLS ของปัจจัยที่มีผลต่อการ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ จังหวัดกาญจนบุรี (หลังจากเกิดปัญหาสห สัมพันธ์ในตัว).....	54

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) เป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ และเกิดการตื่นตัวอย่างมากในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศต่าง ๆ ทางด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศ และการท่องเที่ยวต่างประเทศ เพราะต่างก็เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กล่าวคือ เป็นช่องทางในการนำเงินตราเข้าประเทศก่อให้เกิดความเจริญเติบโตในระบบเศรษฐกิจ มีผลในการสร้างงานและการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ลดปัญหาการว่างงาน เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการคมนาคม ธุรกิจโรงแรมที่พัก ภัตตาคาร และการนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรง คือ บริการ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและหัตถกรรมต่าง ๆ การจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก การบันเทิง ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังเป็นตัวเร่งให้เกิดการพัฒนาในธุรกิจสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง และยังเป็นการนำทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด จนเป็นที่ยอมรับกันว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเอนกประสงค์ที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์โดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

จากความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 ใน พ.ศ. 2516 และครั้งที่ 2 ใน พ.ศ. 2524 ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างรุนแรง รวมถึงประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรมที่จำเป็นต้องพึ่งพารายได้จาก การส่งออกสินค้าทางการเกษตร แต่การผลิตสินค้าเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้า

อากาศ นอกจากนี้การแข่งขันในตลาดโลกอย่างรุนแรง และการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าเป็นสาเหตุของการส่งออกที่ลดลง และส่งผลถึงการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศ เพื่อชดเชยการขาดดุลดังกล่าว รัฐบาลต้องเพิ่มรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ โดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตและการจัดจำหน่ายแบบไม่มีขีดจำกัด ดังนั้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเริ่มบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) เป็นต้นมา นับตั้งแต่ปี 2520 ถึงปัจจุบัน (ตารางที่ 1) ดุลการท่องเที่ยวมีลักษณะเกินดุลมาโดยตลอด และส่วนที่เกินดุลการท่องเที่ยวนี้เป็นส่วนที่ช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศ

จากสถิติของการท่องเที่ยวของประเทศไทย นับตั้งแต่ พ.ศ. 2520 (ตารางที่ 2) มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวน 1,220,672 คน และมีรายรับจากการท่องเที่ยว 4,607 ล้านบาท จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อยมา จนกระทั่ง พ.ศ. 2545 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นถึง 10,799,067 คน ส่งผลให้รายรับจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 323,484 ล้านบาท รายรับดังกล่าวเป็นจำนวนที่สูงกว่า การส่งออกข้าวและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ที่เคยนำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นอันดับหนึ่ง โดยใน พ.ศ. 2540-2545 (ตารางที่ 3) จะเห็นว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นอันดับสองเรื่อยมาจนปี 2545 นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการผลิตคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน โดยมีอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นอันดับสาม

การศึกษาอัตราการเจริญเติบโต หรือการขยายตัวของการท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกชี้ให้เห็นว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิกมีอัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง และได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เพราะนอกจากจะมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามตามธรรมชาติแล้ว ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ยังมีขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และวิถีการดำเนินชีวิตที่แปลกและน่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างมากอีกด้วย

ตารางที่ 1 รายรับ-รายจ่ายจากการท่องเที่ยวและดุลการท่องเที่ยวของประเทศไทย
พ.ศ. 2520-2545

หน่วย: ล้านบาท

พ.ศ.	รายรับจาก การท่องเที่ยว	รายจ่ายจาก การท่องเที่ยว	ดุลการท่องเที่ยว
2520	4,607	3,184	+1,432
2521	8,894	3,579	+5,315
2522	11,232	4,648	+6,584
2523	17,765	4,989	+12,776
2524	21,455	6,027	+15,428
2525	23,879	6,151	+17,728
2526	25,050	7,896	+17,154
2527	27,317	7,290	+20,027
2528	31,768	7,622	+24,146
2529	37,321	7,799	+29,522
2530	50,024	9,902	+40,122
2531	78,859	15,209	+63,464
2532	96,386	19,293	+77,092
2533	110,572	21,822	+89,750
2534	100,005	32,278	+67,726
2535	123,135	40,556	+82,579
2536	127,802	53,315	+74,487
2537	145,211	73,234	+71,977
2538	190,765	83,948	+106,817
2539	219,364	105,621	+113,743
2540	220,754	59,125	+161,630
2541	242,177	59,073	+183,104
2542	253,018	69,649	+183,370
2543	285,272	82,838	+202,434
2544	299,047	96,797	+202,250
2545	323,484	106,825	+216,659

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี. กรุงเทพมหานคร:
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ตารางที่ 2 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และวันพักเฉลี่ยในประเทศไทย

พ.ศ. 2520-2545

พ.ศ.	จำนวน นักท่องเที่ยว(คน)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง(%)	วันพักเฉลี่ย (วัน)
2520	1,220,672	11.30	4.51
2521	1,453,839	19.10	4.84
2522	1,591,455	9.47	5.09
2523	1,858,801	16.80	4.90
2524	2,015,615	8.44	4.96
2525	2,218,429	10.06	4.79
2526	2,191,003	-1.24	4.91
2527	2,346,706	7.11	5.47
2528	2,438,270	3.90	5.58
2529	2,818,092	15.58	5.93
2530	3,482,958	23.59	6.06
2531	4,230,737	21.47	7.36
2532	4,809,508	13.68	7.63
2533	5,298,860	10.17	7.06
2534	5,086,899	-4.00	7.09
2535	5,136,443	0.97	7.06
2536	5,760,533	12.15	6.94
2537	6,166,496	7.05	6.98
2538	6,951,566	12.73	7.43
2539	7,192,145	3.46	8.23
2540	7,211,345	0.41	8.33
2541	7,764,930	7.53	8.40
2542	8,580,332	10.50	7.69
2543	9,508,623	10.72	7.77
2544	10,061,950	5.82	7.93
2545	10,799,067	7.33	7.98

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. รายงานสถิติประจำปี. กรุงเทพมหานคร:
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ตารางที่ 3 รายรับจากการท่องเที่ยว และสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย

พ.ศ. 2540-2545

หน่วย: ล้านบาท

สินค้า	2540	2541	2542	2543	2544	2545
คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	227,783	316,102	299,780	338,641	343,027	313,153
การท่องเที่ยว	220,754	242,177	253,018	285,272	299,047	323,484
เครื่องใช้ไฟฟ้า	134,865	161,821	153,768	211,307	219,246	243,240
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	147,402	183,025	166,108	189,167	195,990	179,765
แผงวงจรไฟฟ้าและ ชิ้นส่วน	75,741	92,906	111,654	179,287	154,810	147,889
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	49,643	70,574	75,712	110,380	112,380	121,604
อาหารกระป๋อง	73,659	93,890	100,283	103,655	109,889	108,015
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	46,913	64,416	61,723	92,053	84,948	93,482
อัญมณี	52,847	54,130	56,659	63,379	74,872	76,583
ข้าว	65,088	86,801	73,811	65,557	70,124	70,004

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2546. สถิติเศรษฐกิจและการเงิน. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยในปี 2545 (ตารางที่ 4) มีนักท่องเที่ยวภายในประเทศท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 26.02 รองลงมา ได้แก่ ภาคกลาง ร้อยละ 19.75 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 15.92 ตามลำดับ ส่งผลให้มีรายรับจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ การคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4 จำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศ และรายรับจากการท่องเที่ยว
จำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย พ.ศ. 2545

ภูมิภาค	จำนวน		รายรับจาก	
	นักท่องเที่ยว (คน-ครั้ง)	ร้อยละ	การท่องเที่ยว (ล้านบาท)	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	26,518,256	26.02	222,854.10	42.29
ภาคกลาง(ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)	20,124,871	19.75	30,849.77	5.85
ภาคเหนือ	12,450,036	12.22	60,821.45	11.54
ภาคตะวันออก	11,421,450	11.21	57,159.67	10.85
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16,227,138	15.92	23,432.93	4.45
ภาคใต้	15,181,225	14.88	131,836.65	25.02
รวม	101,922,976	100.00	526,954.57	100.00

หมายเหตุ: การเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้งของนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย 1.40 จังหวัด

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. สถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ.

กรุงเทพมหานคร: กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศตามโครงการเที่ยวทั่วไทยไปได้ทุกเดือน ซึ่งเป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว และส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวให้มืออย่างต่อเนื่องทุกเดือนกระจายไปแต่ละภาค เพื่อให้เกิดการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวไปตามภูมิภาคต่าง ๆ จากแหล่งท่องเที่ยวหลักไปสู่แหล่งท่องเที่ยวรอง ส่งผลให้การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ (Internal Tourism) ขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 5.29 (สถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ 2545,1-48) ทั้งนี้ กรุงเทพมหานครยังคงมีสัดส่วนของการเดินทางสูงสุด สำหรับการเดินทางของนักท่องเที่ยว

เที่ยวระหว่างประเทศ (Inbound Tourists) ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย 10.80 ล้านคน มีการกระจายการเดินทางไปตามแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย 2.69 แหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ยังเป็นการเดินทางในลักษณะครอบครัว/หรือเดินทางกับญาติ/เพื่อน

การเดินทางระหว่างนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวพบว่า กว่าร้อยละ 64 เป็นผู้เยี่ยมชม กลุ่มที่มีการค้างคืนในแหล่งท่องเที่ยว และมีอัตราการขยายตัวเกือบทุกภูมิภาค ยกเว้นการท่องเที่ยวในภาคกลาง ขณะที่การเดินทางในลักษณะท่องเที่ยวแบบวันเดียนั้น มีการขยายตัวทุกภูมิภาคยกเว้นภาคเหนือ โดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวในภาคตะวันออก ส่วนหนึ่งเนื่องจากตลาดท่องเที่ยวของภูมิภาคคือ ตลาดระยะสั้นของคนไทยที่ชอบเดินทางท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ หรือเป็นคนไทยที่มีถิ่นพำนักอยู่ในภาคกลางที่ท่องเที่ยวช่วงวันหยุด

การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย (Domestic Tourism) ยังคงเป็นตลาดใหญ่ทางด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศ ซึ่งจากภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในประเทศ รวมทั้งการแข่งขันทางด้านการท่องเที่ยวจากประเทศคู่แข่ง ทำให้คนไทยกลุ่มรายได้ระดับปานกลาง-สูง เดินทางออกนอกประเทศอย่างต่อเนื่องทุกปี รัฐบาลจึงมีนโยบายร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยจัดทำโครงการไทยเที่ยวไทยไปได้ทุกเดือน เพื่อส่งเสริมให้มีกิจกรรมหลักในแต่ละเดือน รวมทั้งร่วมกับภาคเอกชน ในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวทุกสารทิศให้คนไทยท่องเที่ยวในราคาพิเศษ นอกจากนี้ยังได้จัดทำบัตรท่องเที่ยวทั่วไทย เพื่อลดราคาค่าที่พักที่เข้าร่วมรายการกับ ททท. ทั่วประเทศ ภาคกลางและกรุงเทพมหานครยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจำนวนการเดินทางสูงสุด รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 5 จำนวนนักท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย และนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย พ.ศ. 2530-2545

พ.ศ.	จำนวน		รวม
	นักท่องเที่ยว(คนไทย)	นักท่องเที่ยว(ต่างชาติ)	
2530	46,161,392	3,482,958	49,644,350
2531	39,318,600	4,230,737	43,549,337
2532	39,975,249	4,809,508	44,784,757
2533	42,880,641	5,298,860	48,179,501
2534	39,400,068	5,086,899	44,486,967
2535	35,945,709	5,136,443	41,082,152
2536	38,699,243	5,760,533	44,459,776
2537	42,646,456	6,166,496	48,812,952
2538	52,256,566	6,951,566	59,208,132
2539	52,465,944	7,192,145	59,658,089
2540	52,053,251	7,221,345	59,274,596
2541	51,681,035	7,764,930	59,445,965
2542	53,624,843	8,580,332	62,205,175
2543	54,740,239	9,508,623	64,248,862
2544	58,620,802	10,061,950	68,682,752
2545	61,817,498	10,799,067	72,616,565

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540-2545. สถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ. กรุงเทพมหานคร: กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ในการพิจารณาการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวนั้น จะพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีการค้างคืนในประเทศเท่านั้น ว่ามีการกระจายไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของไทย แล้วก่อให้เกิดจำนวนการเดินทางในลักษณะผู้เยี่ยมชมเยือนและรายได้ในจังหวัดนั้น ๆ ทั้งนี้การเดินทางท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศแต่ละครั้งจะเดินทางท่องเที่ยวประมาณ 2.69 จังหวัดโดยเฉลี่ย

การท่องเที่ยวแต่ละวัน นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันประมาณ 2,587.94 บาท ทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนทั้งสิ้น 489,898.21 ล้านบาท ขณะเดียวกัน กลุ่มผู้เยี่ยมชมที่ไม่มีมีการค้างคืนในแหล่งท่องเที่ยวที่เดินทางไปนั้น จะมีการใช้

จ่ายต่ำกว่ากลุ่มแรกเกือบครึ่ง หรือมีการใช้จ่ายต่อวันประมาณ 1,018.71 บาท จึงทำให้ไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวในลักษณะนี้อีกจำนวน 37,056.36 ล้านบาท ดังนั้น รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศปี 2545 จึงมีจำนวนทั้งสิ้น 526,954.57 ล้านบาท (ตารางที่ 4) รายได้ส่วนใหญ่ยังคงกระจายอยู่ในกรุงเทพมหานครถึงร้อยละ 42.29

การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทยนั้น ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนภายในท้องถิ่นถึงร้อยละ 45 (สถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศ 2545,1-48) ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด โดยแต่ละวันคนไทยจะมีการใช้จ่ายระหว่างเดินทางประมาณ 1,689.52 บาท ด้วยลักษณะพฤติกรรมการเดินทางของคนไทยที่ชื่นชอบการเดินทางในลักษณะเป็นกลุ่มสูงกว่าเดินทางคนเดียว ทั้งเดินทางกับกลุ่มเพื่อนหรือครอบครัว ทั้งนี้กว่าร้อยละ 88 เป็นรายได้ที่เกิดจากการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 1,895.12 บาท (ไม่นับรวมค่าใช้จ่ายเดินทางระหว่างจังหวัด) จำนวน 207,247.15 ล้านบาท และรายได้จากการเดินทางในลักษณะวันเดียวอีกจำนวน 28,090.00 ล้านบาท รวมเป็นรายได้ทั้งสิ้น 235,337.15 ล้านบาท

สำหรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวขาเข้าของไทย กระจายตัวเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทำให้เกิดรายได้หมุนเวียนของผู้เยี่ยมเยือนจำนวน 291,617.42 ล้านบาท ต่ำกว่ารายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ (ปี 2545 ไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 232,483.96 ล้านบาท ที่เกิดจากนักท่องเที่ยวขาเข้าที่มีจำนวนการเดินทาง 10.80 ล้านคน) โดยรายได้ส่วนนี้ไม่รวมรายได้ที่เกิดจากการใช้จ่ายระหว่างจังหวัดเช่น ค่าพาหนะเดินทางระหว่างจังหวัด เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจด้านผลผลิตของสาขาทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ของจังหวัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว และผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาถึงโครงสร้างเศรษฐกิจที่การท่องเที่ยวจะเข้ามามีบทบาทสำคัญ จะเน้นการวิเคราะห์ถึงสัดส่วน อัตราการขยายตัว และการเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี โดยทำการศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด สาขาทางเศรษฐกิจที่นำมาศึกษาครั้งนี้จะอาศัยการจำแนกสาขาทางเศรษฐกิจออกเป็น 11 สาขาตั้งแต่ พ.ศ. 2531-2544

สมมติฐานของการศึกษา

ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเติบโตของการท่องเที่ยว จะเป็นตัวกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการรวบรวมสถิติและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ งานวิจัย เอกสาร และสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของการท่องเที่ยว บทบาทรัฐบาลและเอกชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อการพัฒนาท้องถิ่น

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 การวิเคราะห์โดยใช้ การหาค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (Location-Quotient: LQ) เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดกาญจนบุรีกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภูมิภาคตะวันตก โดยใช้ตัวเลขรายได้หรือตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการผลิตต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี เปรียบเทียบกับ GRP เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ ระหว่างการท่องเที่ยวต่อกิจกรรมอื่น ๆ

2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลทางด้านรายได้ที่เกิดขึ้นจากผลรวมของสาขาการผลิตต่าง ๆ ของจังหวัด อันเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี และสามารถนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่อยู่ในประเทศไทยให้ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากขึ้น

นิยามศัพท์

1. นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้มาเยือน (Visitors) ที่พักอยู่ตั้งแต่ 24 ชั่วโมง ขึ้นไป โดยใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อการพักผ่อน การบันเทิง เป็นต้น

2. นักทัศนจร (Excursionists) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน เดินทางมาเยือนชั่วคราวและอยู่ในประเทศน้อยกว่า 24 ชั่วโมง และไม่ได้ใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

3. การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน การพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นการเดินทางโดยมีเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ

3.1 การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว

3.2 เดินทางด้วยความสมัครใจ

3.3 เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

4. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (Gross Regional Product: GRP) หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าบริการขั้นสุดท้าย หรือมูลค่าเพิ่มของการผลิตสินค้าและบริการทั้งหมดของภาคนั้น ๆ ที่เกิดจากผลรวมของสาขาทางเศรษฐกิจ 11 สาขา ซึ่งแบ่งตามสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

5. ผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product: GPP) หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าบริการขั้นสุดท้าย หรือมูลค่าเพิ่มของการผลิตสินค้าและบริการทั้งหมดของจังหวัดนั้น ๆ ที่เกิดจากผลรวมของสาขาทางเศรษฐกิจ 11 สาขา ซึ่งแบ่งตามสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

6. การเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) หมายถึง การเพิ่มขึ้นของผลผลิตปัจจัยการผลิตและประสิทธิภาพในการผลิต

7. รายรับจากการท่องเที่ยว หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมด ในการซื้อสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศตลอดระยะเวลาที่พำนักอยู่ในประเทศ

8. รายจ่ายจากการท่องเที่ยว หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการซื้อสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวชาวไทยในต่างประเทศ

9. ดุลการท่องเที่ยว หมายถึง รายรับจากการท่องเที่ยวลบด้วยรายจ่ายจากการท่องเที่ยว

บทที่ 2

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทางทฤษฎี

ทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ (Economic Base Theory)

Douglas C. North และ Charles M. Tiebout (1962) เป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนในการพัฒนาแนวคิดทฤษฎีฐานเศรษฐกิจ โดยทฤษฎีนี้เน้นว่าการเจริญเติบโตของภูมิภาคขึ้นอยู่กับสาขาการผลิตหลัก อาจอยู่ในรูปสินค้าและบริการ หรืออยู่ในรูปของการใช้จ่ายของต่างภูมิภาคในภูมิภาคที่กำลังพิจารณา เช่น การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมหลักถือเป็นกิจกรรม “ฐานเศรษฐกิจ” หรือ “สาขาการผลิตหลัก” (Basic Sector) การจ้างงานและรายได้ในภูมิภาค ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกที่อาจเรียกว่า “อุปสงค์จากภายนอกภูมิภาค” (Exogeneous Demand) ส่วนกิจกรรมที่จะต้องมีเพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมหลัก เรียกว่า “สาขาการผลิตรอง” (Non-Basic Sector)

แนวคิดของทฤษฎีฐานเศรษฐกิจนี้ (ประพันธ์ เสวตนันท์ 2537) เปรียบเทียบภูมิภาคเป็นครอบครัวหนึ่งหรือบริษัทหนึ่ง ที่ประกอบอาชีพด้วยการผลิตสินค้าออกจำหน่ายแก่บุคคลอื่นหรือบริษัทอื่น ซึ่งมียอดขายสูงเท่าใดยังมีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคงขึ้นเท่านั้น นั่นคือความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง ขึ้นอยู่กับว่าภูมิภาคนั้นจะสามารถผลิตสินค้าเพื่อส่งออกได้มากเพียงใด

ในการศึกษาครั้งนี้ จะอาศัยทฤษฎีฐานเศรษฐกิจมาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยจะเป็นการมองถึงภาพความเจริญเติบโต และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการผลิตที่จะเกิดขึ้นเมื่อการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมในจังหวัดกาญจนบุรี ศึกษาถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของจังหวัดกาญจนบุรีทางด้านรายได้ ตลอดจนการขยายตัวของกิจกรรมเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นใหม่ และอาจพัฒนาเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นต้น

ในการพิจารณาว่ากิจกรรมใดเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจนี้ วิธีที่นิยมใช้กันมาก คือ การหาค่าอัตราส่วนที่ตั้ง (Location - Quotient) หรือ LQ ผู้ริเริ่มใช้ คือ G. Hildebrand and A. Mace อัตราส่วนนี้จะวัดการจ้างงานหรือรายได้ในอุตสาหกรรมใด อุตสาหกรรมหนึ่งในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เปรียบเทียบกับพื้นที่อีกแห่งหนึ่งดังนี้

$$LQ_i = \frac{X_r}{RV_r} / \frac{X_n}{RV_n}$$

- โดยที่ X_r : การจ้างงานหรือรายได้ของอุตสาหกรรม X ในพื้นที่ r
 X_n : การจ้างงานหรือรายได้ของอุตสาหกรรม X ในพื้นที่ n
 RV_r : การจ้างงานหรือรายได้ทั้งหมดในพื้นที่ r
 RV_n : การจ้างงานหรือรายได้ทั้งหมดในพื้นที่ n

ในการเปรียบเทียบนี้ อาจเป็นการเปรียบเทียบระหว่างภูมิภาคกับประเทศ หรือ ระดับท้องถิ่น หรือจังหวัดกับภูมิภาคก็ได้ ซึ่งการวิเคราะห์เรื่องฐานเศรษฐกิจนี้อาจใช้ ตัวเลขรายได้หรือผลผลิต หรือการจ้างงานมาเป็นหน่วยวัดก็ได้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ของการศึกษา และข้อมูลที่ได้หาได้ หน่วยวัดที่เป็นที่นิยมกันมากคือ รายได้และจำนวน การจ้างงาน รายได้จะเป็นหน่วยวัดที่มีความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมใน สาขาการผลิตมากกว่าการจ้างงาน กล่าวคือ รายได้จะเพิ่มขึ้นทันทีเมื่อมีการขยายกิจ กรรมในสาขาการผลิตนั้น แต่การจ้างงานจะเพิ่มขึ้นในระยะยาว เพราะในระยะสั้นอาจ มีการทำงานไม่เต็มความสามารถ หรือมีการจ้างงานเป็นบางเวลา บางฤดู นอกจากนี้ ปัญหาการโยกย้ายแรงงานเข้าออกจากท้องถิ่น ทำให้ไม่ทราบจำนวนแรงงานที่แน่นอน ได้ ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดการ และปัจจัยอื่นๆ อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานน้อยมากในระยะสั้น แม้ว่าจะมีการขยายตัว ของกิจกรรมในสาขาการผลิตหลักก็ตาม ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้ตัวเลขรายได้ เป็นตัววัดจะเหมาะสมกว่าด้วยเหตุผลข้างต้น โดยจะใช้ตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขา

การผลิตต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี เปรียบเทียบกับภาคตะวันตก ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ Harrod-Domar

(Harrod-Domar Growth Model)

ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสมัยใหม่ (modern growth theories) (เบญจพร 2540, 142-144) เริ่มต้นจากการพัฒนาทางทฤษฎีหรือแบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขึ้นมาในช่วงทศวรรษ 1940 ของ Roy F. Harrod และ Essey D. Domar โดยที่แบบจำลองหรือตัวแบบการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของทั้งสองคล้ายคลึงกัน แบบจำลองของทั้งสองจึงมักถูกเรียกรวมกันเสมอว่า Harrod-Domar Growth Model ซึ่งแบบจำลองนี้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและทุนที่ต้องการ เพื่อการเจริญเติบโตในระดับนั้น ๆ ภายใต้สมมติฐานว่า ผลผลิตของหน่วยเศรษฐกิจ (ไม่ว่าจะเป็นหน่วยผลิตอุตสาหกรรม หรือระบบเศรษฐกิจโดยรวม) จะขึ้นอยู่กับจำนวนทุนที่ลงทุนในหน่วยเศรษฐกิจนั้น ๆ ดังนั้น ถ้าผลผลิตของหน่วยเศรษฐกิจนั้น ๆ เท่ากับ Y และจำนวนทุนที่มีอยู่หรือสต็อก (stock) ของทุนคือ K ผลผลิตและสต็อกของทุนจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะนี้

$$Y = \frac{K}{k} \dots\dots\dots(1)$$

เมื่อ k คืออัตราส่วนทุนต่อผลผลิต (capital-output ratio) ซึ่งแสดงถึงสัดส่วนของทุนต่อผลผลิต โดยปกติจะหมายถึงอัตราส่วนเพิ่มของทุนต่อผลผลิต (incremental capital-output ratio : ICOR) ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในปริมาณผลผลิตเมื่อมีการเพิ่มขึ้นในการลงทุน

$$\text{จาก } k = \frac{\text{ทุน}}{\text{ผลผลิต}} \text{ จะได้ว่า } \frac{1}{k} = \frac{\text{ผลผลิต}}{\text{ทุน}}$$

หรือ จำนวนผลผลิตที่ได้เมื่อมีการลงทุนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ดังนั้น ผลผลิตทั้งหมด (Y) จึงเท่ากับทุนที่มีทั้งหมด (K) คูณด้วย $\frac{1}{k}$ ตามสมการข้างต้น ($Y = K * \frac{1}{k}$)

และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตและการเปลี่ยนแปลงของการลงทุน เราจะได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของผลผลิต (ΔY) เท่ากับ การเปลี่ยนแปลงของการลงทุน (ΔK) คูณด้วย $\frac{1}{k}$ ดังสมการ

$$\Delta Y = \frac{\Delta K}{k} \dots\dots\dots(2)$$

อัตราเพิ่มของผลผลิตหรืออัตราการเจริญเติบโต ($\frac{\Delta Y}{Y} = g$) จึงเท่ากับสมการที่ 2 หารด้วย Y

$$\frac{\Delta Y}{Y} = \frac{\frac{\Delta K}{k}}{Y}$$

$$g = \frac{\Delta K}{Y} * \frac{1}{k} \dots\dots\dots(3)$$

โดยที่การเปลี่ยนแปลงในสต็อกของทุนในระบบเศรษฐกิจทั้งระบบ (ΔK) ก็คือการลงทุนที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจนั้น นั่นคือ $\frac{\Delta K}{Y} = \frac{I}{Y}$ และโดยที่ดุลยภาพของระบบเศรษฐกิจเกิดขึ้นเมื่อการลงทุน (I) เท่ากับการออม (S) ในระบบเศรษฐกิจเราจะได้ว่า $\frac{I}{Y} = \frac{S}{Y}$ ซึ่งก็คืออัตราการออม (saving rate: s) เมื่อแทนค่าในสมการที่ (3) จะได้ว่า

$$g = \frac{S}{k}$$

ซึ่งสมการ $g = \frac{S}{k}$ นั่นก็คือ อัตราการเจริญเติบโตในระบบเศรษฐกิจ จะเท่ากับ สัดส่วนของอัตราการออมในระบบเศรษฐกิจ และอัตราส่วนของทุนต่อผลผลิต ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์พื้นฐานสำหรับระบบเศรษฐกิจตามแนวความคิดของ Harrod-Domar นั้นเอง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วุฒิเทพ อินทปัญญา และจำลอง อติกุล (2528) ทำการศึกษาผลทางด้านเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย เพื่อศึกษาผลจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวด้านการเพิ่มรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม การเพิ่มการจ้างงาน และผลต่อดุลการชำระเงินของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากโครงการสำรวจการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวภายในประเทศ พ.ศ. 2526 และนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ พ.ศ. 2525 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกับตารางปัจจัย - ผลผลิต ขนาด 58 x 58 สาขาการผลิต

ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวภายในประเทศใน พ.ศ. 2526 สามารถสร้างมวลรวมผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ได้ประมาณ 29,695 ล้านบาท ในราคาคงที่ พ.ศ. 2523 หรือคิดเป็นร้อยละ 3.70 ของมวลรวมผลิตภัณฑ์ภายในประเทศทั้งหมดในปีนั้น ส่วนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศใน พ.ศ. 2525 สามารถสร้างมวลรวมผลิตภัณฑ์ภายในประเทศได้ประมาณ 20,853 ล้านบาท ในราคาคงที่ พ.ศ. 2523 หรือคิดเป็นร้อยละ 2.75 ของมวลรวมผลิตภัณฑ์ภายในประเทศทั้งหมดในปีนั้น

ผลของการท่องเที่ยวที่มีต่อการจ้างงานประมาณได้ว่า การท่องเที่ยวภายในประเทศก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมประมาณ 309,303 คน หรือร้อยละ 1.19 ของการจ้างงานทั้งหมด ส่วนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมประมาณ 243,917 คน หรือร้อยละ 0.99 ของการจ้างงานทั้งประเทศ การจ้างงานที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวภายในประเทศมีในสาขาบริการมากที่สุด (ร้อยละ 35.84) รองลงมา ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม (ร้อยละ 27.45) และสาขาคมนาคมขนส่ง (ร้อยละ 17.70) ตามลำดับ ส่วนการจ้างงานที่เกิดขึ้นจากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีสัดส่วนสูงกว่าในสาขาบริการ และสาขาอุตสาหกรรม

ผลการท่องเที่ยวที่มีต่อรายได้ พบว่า อุปสงค์ของนักท่องเที่ยวภายในประเทศ 1 ล้านบาท จะทำให้เกิดรายได้โดยตรง 529,000 บาท และรายได้ทางอ้อม 1,532,000 บาท ใน พ.ศ. 2526 กล่าวคือ รายจ่ายของนักท่องเที่ยวภายในประเทศ 1 ล้านบาท จะก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นรวม 2,061,000 บาท

ความสำคัญของการท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันระหว่างอุตสาหกรรม นักท่องเที่ยวภายในประเทศใช้จ่ายในภาคบริการร้อยละ 66.07 ในภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 23.93 ส่วนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศใช้จ่ายในภาคบริการร้อยละ 59.75 ในภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 40.25 นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศไม่มีรายจ่ายโดยตรงในภาคเกษตรหรือเหมืองแร่เลย ผลการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในประเทศทำให้เกิดมวลรวมผลิตภัณฑ์ภายในประเทศในภาคบริการมากที่สุด (ร้อยละ 65.69) รองลงมา ได้แก่ ภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ 17.38) ส่วนภาคเกษตรและเหมืองแร่ได้รับผลค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 9.11 และ 7.82 ตามลำดับ) ส่วนผลกระทบของการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

ในแง่การได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ พบว่า หากจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลงก็จะมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย โดยหากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลงหนึ่งคน จะทำให้รายได้ภายในประเทศลดลง 9,400.04 บาท ทำให้การจ้างงานลดลง 0.11 คน โดยประมาณ หรือถ้านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลง 1,000 คน จะทำให้การจ้างงานลดลง 110 คน การลดลงของรายได้และการจ้างงานเกิดในสาขาบริการมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม และสาขาคมนาคมขนส่ง ตามลำดับ นอกจากนี้ยังทำให้เงินตราต่างประเทศลดลง 7,076.20 บาท ต่อการสูญเสียนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศไปหนึ่งคน

ศรีสุรางค์ สุนทรกุล (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย โดยศึกษาประเด็นต่าง ๆ 3 ประเด็น คือ

1. การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย จำแนกตาม

สาขาการผลิต ก่อนและหลังที่การท่องเที่ยวจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในจังหวัด

2. การเปลี่ยนแปลงของสาขาการผลิตที่เป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ

3. ผลกระทบด้านรายได้ เมื่อการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย

ผลการวิเคราะห์พบว่า ในประเด็นแรก เมื่อการท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมและเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงราย โครงสร้างการผลิตเปลี่ยนแปลงไป โดยสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในภาคการเกษตรลดลงเรื่อยๆ แต่สัดส่วนในภาคบริการ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะสาขาคมนาคมขนส่ง สาขาการเงินการธนาคาร และสาขาการก่อสร้างกลับมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น และขยายตัวในอัตราสูงขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ หรือ สาขาการผลิตที่มีส่วนสำคัญในการนำรายได้เข้าสู่จังหวัด อันมีผลอย่างสำคัญต่อการเจริญเติบโต และพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด ศึกษาพบว่า สาขาเกษตรกรรม สาขาค้าส่งค้าปลีก สาขาที่อยู่อาศัย สาขาการเงินการธนาคารและสาขาคมนาคมขนส่ง เป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจของจังหวัด ทั้งนี้สาขาการเงินการธนาคาร และสาขาคมนาคมขนส่ง ได้พัฒนากลายมาเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ เมื่อการท่องเที่ยวได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ โดยก่อนหน้าที่การท่องเที่ยวจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในจังหวัดเชียงราย (ก่อน พ.ศ. 2524) สาขาทั้งสองนี้มิใช่กิจกรรมฐานเศรษฐกิจ สาขาบริการก็เป็นอีกสาขาหนึ่งที่มีศักยภาพที่จะพัฒนามาเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจที่นำรายได้เข้าสู่จังหวัด และมีส่วนสำคัญต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงรายในอนาคต

สำหรับการศึกษาถึงผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ที่มีผลกระทบต่อรายได้ของสาขาการผลิตต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย พบว่าการใช้จ่าย ของนักท่องเที่ยวภายในประเทศก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม และผลของการที่มีรายได้มากกว่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อรายได้ โดยส่วนรวม จำนวน 2,503,230,203.83 บาท ส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อรายได้โดยส่วนรวมจำนวน 1,719,512,729.65 บาท

โดยส่งผลกระทบต่อสาขาบริการมากที่สุด รองลงมาคือ สาขาคมนาคมขนส่ง สาขาอุตสาหกรรม และสาขาเกษตรกรรม ตามลำดับ การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น เพราะก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในแหล่งท่องเที่ยวที่นั่น ทำให้คนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ควรส่งเสริมภาคการเกษตร และภาคบริการให้เจริญเติบโต และพัฒนาควบคู่กันไปโดยไม่ทอดทิ้งภาคเกษตร เพราะคนส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ธิดา ฮวดเส็ง (2539) ศึกษาเรื่องบทบาทของสาขาเศรษฐกิจหลัก และปัจจัยที่มีผลต่อการจำเรือเดิบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเมืองหลักในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2524-2536 ทำการศึกษาในจังหวัดเมืองหลัก 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดสงขลา โดยทำการวิเคราะห์หาสาขาเศรษฐกิจหลักของจังหวัดเมืองต่าง ๆ โดยใช้วิธีสัดส่วนถิ่นฐาน (Location Quotient: LQ) มีรูปแบบสมการดังนี้

$$LQ_i = \frac{X_r}{RV_r} / \frac{X_n}{RV_n}$$

โดยที่ LQ_i : สัดส่วนถิ่นฐานของสาขาเศรษฐกิจที่ i

X_r : ผลิตภัณฑ์จังหวัดสาขาเศรษฐกิจที่ i

X_n : ผลิตภัณฑ์จังหวัด

RV_r : ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศสาขาเศรษฐกิจที่ i

RV_n : ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

ทำการศึกษาผลกระทบของสาขาเศรษฐกิจหลัก ต่อการจำเรือเดิบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด โดยใช้วิธีสมการถดถอยเชิงเส้น (Multiple Regression) และทำ

การประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) มีรูปแบบสมการดังนี้

$$\ln GPP_t = m_0 + m_1 \ln X_{1t} + m_2 \ln X_{2t} + \dots + m_n \ln X_{nt}$$

โดยที่ GPP_t = ผลิตภัณฑ์จังหวัด ปีที่ t
 $X_{1t}, X_{2t}, \dots, X_{nt}$ = ผลิตภัณฑ์สาขาเศรษฐกิจหลักของจังหวัด ปีที่ t
 m_0, m_1, \dots, m_n = ค่าสัมประสิทธิ์ หรือ ค่าความยืดหยุ่น ที่แสดงผลกระทบของสาขาเศรษฐกิจหลัก ต่อการจำเริญเติบโตของผลิตภัณฑ์จังหวัด

และทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดเมืองหลักทั้ง 5 จังหวัด โดยการใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และการประมาณค่าพารามิเตอร์ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) มีรูปแบบสมการ ดังนี้

$$\ln GPP_t = a_0 + a_1 \ln CR_t + a_2 \ln GOV_t + a_3 \ln FAC_t + a_4 \ln POP_t$$

โดยที่ GPP_t = มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ปีที่ t
 CR_t = สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ในแต่ละจังหวัด ปีที่ t
 GOV_t = การใช้จ่ายรวมของรัฐบาลในแต่ละจังหวัด ปีที่ t
 FAC_t = จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม ปีที่ t
 POP_t = จำนวนประชากร ปีที่ t
 a_0, a_1, \dots, a_4 = ค่าสัมประสิทธิ์ หรือ ค่าความยืดหยุ่น ที่แสดงผลกระทบของสาขาเศรษฐกิจหลัก ต่อการจำเริญเติบโตของผลิตภัณฑ์จังหวัด

ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดเชียงใหม่มีสาขาเศรษฐกิจหลัก 7 สาขา ประกอบด้วย สาขาการบริการ สาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ สาขาที่อยู่อาศัย สาขาการก่อสร้าง สาขาเกษตรกรรม สาขาการธนาคาร ประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์ และสาขาการขนส่งและคมนาคม จังหวัดนครราชสีมา มีสาขาเศรษฐกิจหลัก 5 สาขา ได้แก่ สาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ สาขาเกษตรกรรม สาขาการก่อสร้าง สาขาที่อยู่อาศัย และสาขาการค้าส่งและค้าปลีก จังหวัดขอนแก่น มีสาขาเศรษฐกิจหลัก 6 สาขา ได้แก่ สาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ สาขาการก่อสร้าง สาขาที่อยู่อาศัย สาขาการเกษตรกรรม สาขาบริการ และสาขาการค้าส่งและค้าปลีก จังหวัดชลบุรี มีสาขาเศรษฐกิจหลัก 2 สาขา ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม และสาขาบริการ จังหวัดสงขลา มีสาขาเศรษฐกิจหลัก 4 สาขา ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม สาขาขนส่งและคมนาคม สาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ และสาขาการก่อสร้าง ส่วนผลกระทบของสาขาเศรษฐกิจหลัก ต่อการเจริญเติบโตทางสาขาเศรษฐกิจของผลิตภัณฑ์จังหวัดเมืองหลักทั้ง 5 จังหวัด ดังนี้ คือ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย สาขาที่อยู่อาศัย และสาขาการบริการ จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม สาขาการก่อสร้าง สาขาการค้าส่งและค้าปลีก และสาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย สาขาการก่อสร้าง สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ และสาขาการบริการ จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการบริการ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม สาขาการก่อสร้าง สาขาการขนส่งและคมนาคม และสาขาการบริหารราชการและป้องกันประเทศ และพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีส่วนสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของทั้ง 5 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยสินเชื่อบริการของธนาคารพาณิชย์ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วยการใช้จ่ายรวมของรัฐบาล และจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย สินเชื่อบริการของธนาคารพาณิชย์ และจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยสินเชื่อบริการของธนาคารพาณิชย์ การใช้จ่ายรวมของรัฐบาล

ธงชัย ฐิติวิริยะ (2541) ทำการศึกษาอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ พ.ศ. 2530-2540 โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการวิเคราะห์ลักษณะการท่องเที่ยวของชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการออกแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ส่วนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวที่สำคัญ 12 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี เชียงใหม่ เชียงราย พิชณุโลก นครราชสีมา อุบลราชธานี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สงขลา และภูเก็ต โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และทำการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

ผลการศึกษาในส่วนแรก พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีส่วนใหญ่มีอายุ 26-45 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ 5,000-9,999 บาท นิยมพักตามโรงแรม และบ้านญาติหรือบ้านเพื่อน วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว คือ เยี่ยมญาติหรือเพื่อน และเพื่อการพักผ่อน ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-4 วัน สาเหตุที่มาท่องเที่ยวเนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการพัฒนาและปรับปรุงในด้านแหล่งท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง ความปลอดภัย ข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาในส่วนที่สอง พบว่า รายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยต่อหัวของนักท่องเที่ยวกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พิชณุโลก และนครราชสีมา ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ เชียงราย นครราชสีมา และสงขลา ดัชนีราคาผู้บริโภคกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี เชียงใหม่ ประจวบคีรีขันธ์ จำนวนห้องพักกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร พิชณุโลก กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และสงขลา บประมาณของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดกรุงเทพมหานคร ชลบุรี อุบลราชธานี เพชรบุรี และสงขลา และตัวแปร

หุ่่นที่แสดงถึงปีที่มีการรณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยว กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย และประจวบคีรีขันธ์

ฉัตรชัย ปานเพ็อง (2543) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะช่วยเพิ่มการจ้างงาน เพิ่มรายได้ของประเทศ ลดการขาดดุลการชำระเงิน และการกระจายรายได้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและมีความหลากหลายทางแหล่งท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทย มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ในปี 2540 และ 2541 มีอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเฉลี่ย ร้อยละ 10.5 และมีรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 2 รองจากรายได้ที่เกิดจากการส่งออกคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน นำเงินตราต่างประเทศเข้าในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 2 แสนล้านบาท

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ซึ่งการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งภาครัฐและเอกชนในการวางแผนรองรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอนาคตต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้พิจารณาประเทศที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยมากที่สุดจำนวน 4 ประเทศ จำแนกตามถิ่นที่อยู่ ตามภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้ เอเชีย ยุโรป อเมริกา และ โอเชียเนีย ประกอบด้วยประเทศ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนในรูปของลอการิทึม และวิเคราะห์โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปีระหว่าง พ.ศ. 2550-2541 โดยปัจจัยที่กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศประกอบด้วย ราคาสัมพัทธ์อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปีที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง และตัวแปรหุ่่นคือวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย ปี 2534 การ

วิเคราะห์เส้นแนวโน้ม จะใช้ข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ. 2538-2542 เพื่อใช้ในการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ราคาสัมพัทธ์ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง จำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับจำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบันของทุกประเทศ ผลลัพธ์ที่รวมรวมภายในประเทศที่แท้จริงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับจำนวนนักท่องเที่ยวของทุกประเทศ ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น ผลลัพธ์ที่รวมรวมภายในประเทศที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับจำนวนนักท่องเที่ยวในทิศทางตรงกันข้าม วิฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียมีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวของทุกประเทศ ส่วนการวิเคราะห์สมการแนวโน้ม ปรากฏว่าจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ผู้เกียรติ ชันแก้ว (2544) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดในเขตอิทธิพล โดยศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดในเขตอิทธิพล (ตามราคาครั้งที่ปี 2531) ในช่วง พ.ศ. 2526-2540 จะอาศัยการจำแนกสาขาทางเศรษฐกิจของสำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งได้จำแนกสาขาทางเศรษฐกิจออกเป็น 11 สาขา มาทำการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง Shift and Share Model

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปางและจังหวัดพะเยา ไม่มีการเคลื่อนย้ายการผลิตไปยังสาขาทางเศรษฐกิจอื่น ๆ แต่ในจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มว่า จะมีการเคลื่อนย้ายการผลิตจากสาขาการค้าส่งและค้าปลีกและสาขาการบริการไปยังสาขาอื่น ๆ จังหวัดลำพูนมีแนวโน้มจะเคลื่อนย้ายการผลิตจากสาขาเกษตรกรรม สาขาที่อยู่อาศัยและสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศไปยังสาขาอื่น ๆ จังหวัดลำปางมีแนวโน้มที่จะเคลื่อนย้ายการผลิตจากสาขาเกษตรกรรม สาขาที่อยู่อาศัย สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศและสาขาการบริการ ไปยังสาขาทางเศรษฐกิจอื่น ๆ จังหวัดพะเยามีแนวโน้มที่จะเคลื่อนย้ายการผลิตจากสาขาเกษตรกรรม สาขาการค้าส่งและค้าปลีกและสาขาที่อยู่อาศัยไปยังสาขาทางเศรษฐกิจอื่น ๆ จังหวัดเชียงราย

มีการเคลื่อนย้ายการผลิตจากสาขาเกษตรกรรมไปยังสาขาทางเศรษฐกิจอื่น ๆ และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการเคลื่อนย้ายการผลิตจากสาขาเหมืองแร่และย่อยหิน ไปยังสาขาทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัดและปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ จังหวัดลำพูน ประกอบด้วย งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัด ปริมาณสินเชื่รวมของธนาคารพาณิชย์และภาษีสรรพากร จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดพะเยา ประกอบด้วย งบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัด ส่วนการคาดคะเนผลผลิตของสาขาทางเศรษฐกิจในปี 2549 พบว่า สาขาอุตสาหกรรมจะเป็นสาขาที่มีการเติบโตมากที่สุดของจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน มีมูลค่าเท่ากับ 34,296.50 และ 179,692.14 ล้านบาท ตามลำดับ สาขาเหมืองแร่และย่อยหินจะเป็นสาขาที่มีการเติบโตมากที่สุดของจังหวัดลำปางและจังหวัดพะเยา มีมูลค่าเท่ากับ 44,780.83 และ 6,727.52 ล้านบาท ตามลำดับ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกจะเป็นสาขาที่มีการเติบโตมากที่สุดของจังหวัดเชียงรายและจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีมูลค่าเท่ากับ 7,612.38 และ 1,355.84 ล้านบาท ตามลำดับ

สุมนา วงศ์ภักดิ์ (2545) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ประเภท คือการวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยการหาค่าไคสแควร์ กับความเป็นอิสระในการจัดจำแนกที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับภูมิภาคของนักท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งข้อมูลก่อนการเดินทางเข้าสู่กรุงเทพมหานคร รายได้ส่วนบุคคลต่อปีก่อนหักภาษี จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะพำนักในกรุงเทพมหานคร ยานพาหนะที่ใช้เดินทางเข้าสู่กรุงเทพมหานคร จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะใช้จ่ายในกรุงเทพมหานคร การท่องเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยว วัตถุประสงค์

ประสงค์หลักของการเดินทาง ระดับการศึกษา รูปแบบการเดินทาง และผู้ร่วมเดินทาง กับนักท่องเที่ยว ปัจจัยทางด้านทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับภูมิภาค ของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งจูงใจในการท่องเที่ยว การเยี่ยมชมญาติหรือเพื่อน และสิ่งที่นักท่องเที่ยวสนใจเป็นพิเศษ ด้านต้นทุนการท่องเที่ยว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการคมนาคม อาหาร และเครื่องดื่ม การซื้อสินค้าและของที่ระลึก การสื่อสาร และค่าที่พัก ด้านสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุง ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสาร ต้นทุนการเดินทาง การบริการข้อมูลการท่องเที่ยว ความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร และประชาชนท้องถิ่น

บทที่ 3

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดชายแดนติดกับประเทศเมียนมาร์ (สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งประเทศไทย) ตั้งอยู่ในภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทย ระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางสายเพชรเกษมประมาณ 129 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 19,483 ตารางกิโลเมตร

จังหวัดกาญจนบุรี มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ : ติดจังหวัดตาก จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดสุพรรณบุรี และประเทศเมียนมาร์

ทิศตะวันออก : ติดจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรี

ทิศใต้ : ติดจังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันตก : ติดประเทศเมียนมาร์ โดยมีทิวเขาตะนาวศรี เป็นเขตแดนระหว่างประเทศ

ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

สภาพพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศตะวันตก มีลักษณะเป็นป่าไม้ และภูเขา ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และบางส่วนของทิศเหนือเป็นที่ราบกว้างใหญ่สลับกับเนินเขาเตี้ย ๆ แต่แห้งแล้ง ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ และตอนกลางของจังหวัด เป็นบริเวณที่ราบมีความอุดมสมบูรณ์

ภูมิอากาศโดยทั่วไป เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีมีสภาพท้องที่กว้างขวางมาก ลักษณะของภูมิอากาศจึงแตกต่างกันไป บริเวณที่ราบจะมีสภาพภูมิอากาศคล้ายคลึงกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคกลาง และภาคตะวันตก ส่วนบริเวณที่เป็นป่าและภูเขาจะแตกต่าง

ไป คือ ในฤดูร้อนจะร้อนจัด ในฤดูหนาวจะหนาวจัด ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม ในปี พ.ศ.2545 มีฝนตกประมาณ 114 วัน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 992.2 มิลลิเมตร

การปกครองและประชากร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2545 จังหวัดกาญจนบุรี แบ่งการปกครองส่วนภูมิภาค เป็น 13 อำเภอ 98 ตำบล และ 915 หมู่บ้าน โดยมีอำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอทองผาภูมิ อำเภอท่าม่วง อำเภอท่ามะกา อำเภอไทรโยค อำเภอบ่อพลอย อำเภอพนมทวน อำเภอเลาขวัญ อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอสังขละบุรี อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอหนองปรือ และอำเภอห้วยกระเจา การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 26 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 95 แห่ง

จากสถิติกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อสิ้นปี 2545 จังหวัดกาญจนบุรี มีประชากรทั้งสิ้น 801,836 คน เป็นชาย 405,787 คน เป็นหญิง 396,049 คน ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีเพียงร้อยละ 20.20 อยู่นอกเขตเทศบาลร้อยละ 79.80 ความหนาแน่นของประชากร โดยเฉลี่ยทั้งจังหวัด 41.16 คนต่อตารางกิโลเมตร

ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ และสภาพทางเศรษฐกิจ

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรี มีเนื้อที่ประมาณ ร้อยละ 60 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ป่าไม้ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้เบญจพรรณ ป่าแดง ป่าไผ่ แต่ป่าไม้เหล่านี้ได้ลดปริมาณลงทุกปีเนื่องจากการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า

แร่ที่สำรวจพบมีมากมาย เช่น ดินบุก วุลแฟรม ตะกั่ว พลวง ฟลูออไรด์ โคโลไมต์ ฟอสเฟต พลอย นิล และอื่น ๆ แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำแควใหญ่ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาถนนธงชัยในจังหวัดตาก ไหลผ่านจังหวัดกาญจนบุรี มีความยาวประมาณ 380 กิโลเมตร และแม่น้ำแควน้อย ซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาตะนาวศรี มีความยาวประมาณ 315 กิโลเมตร แม่น้ำทั้ง 2 สายนี้ มาบรรจบกันที่ตำบลปากแพรกหน้าเมืองกาญจนบุรีเป็นแม่น้ำแม่กลอง ไหลผ่านอำเภอท่าม่วง อำเภอท่ามะกา และไหลลงสู่อ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสงคราม สำหรับแหล่งน้ำชลประทาน มีเขื่อนวชิราลงกรณ์

เป็นเขื่อนทดน้ำเพื่อการชลประทาน ตั้งอยู่ที่อำเภอท่าม่วง มีขนาดเก็บกักน้ำ 13,000 ไร่ สามารถส่งน้ำเพื่อการชลประทานไปยังอำเภอท่าม่วง อำเภอท่ามะกา และจังหวัดใกล้เคียง

ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพในทางเกษตรกรรม (สมุดรายงานสถิติจังหวัด 2546) ได้แก่ การทำไร่ ทำนา ทำสวน ผลไม้ และเลี้ยงสัตว์ เศรษฐกิจโดยทั่วไปของจังหวัดกาญจนบุรี จะขึ้นอยู่กับภาวะผลผลิต และราคาสินค้าทางการเกษตรเป็นสำคัญ โดยเฉพาะราคาของอ้อยในแต่ละปี จะมีอิทธิพลต่อภาวะด้านเศรษฐกิจการค้า ของจังหวัดเป็นอย่างมาก

การคมนาคม และขนส่ง

จังหวัดกาญจนบุรี มีทางหลวงจังหวัดและทางหลวงแผ่นดินใช้เดินทางติดต่อภายในจังหวัด จังหวัดใกล้เคียง และกรุงเทพมหานครได้โดยสะดวก มีเส้นทางรถไฟสายธนบุรี - น้ำตก ซึ่งแยกจากทางรถไฟสายใต้ที่ชุมทางหนองปลาดุก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ผ่านอำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง อำเภอเมือง และอำเภอไทรโยค ไปสู่จุดระยะทางที่สถานีน้ำตก ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค สำหรับการขนส่งทางน้ำอาศัยแม่น้ำแม่กลอง แควน้อย และแควใหญ่ ในการติดต่อกับบริเวณที่ไม่สามารถอาศัยการขนส่งทางบกได้

การสาธารณสุข

ปีงบประมาณ 2545 การประปาส่วนภูมิภาคกาญจนบุรี มีกำลังการผลิตทั้งสิ้น 16,885,222 ลูกบาศก์เมตร มีผู้ใช้น้ำประปา 26,408 ราย และในปีงบประมาณ 2545 จังหวัดกาญจนบุรี มีปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้าถึง 744.86 ล้านยูนิต มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 165,904 ราย

พิจารณาจากแหล่งท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยม ในการพิจารณาความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ในขั้นแรกนั้นจะพิจารณาจากรายได้ที่หมุนเวียนในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวรวมผู้เยี่ยมชมเยือนเดินทางเข้าไปท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวใน 9 อันดับแรกยังเป็น กรุงเทพมหานคร, กาญจนบุรี, พัทธยา, ภูเก็ต, เชียงใหม่, ชะอำ, อูฐยา, โคราช และระยอง กรุงเทพมหานครยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อการเดิน

ทางท่องเที่ยวสูงสุด โดยได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 42.29 หรือ 222,854.10 ล้านบาท ขณะที่แหล่งท่องเที่ยวในระดับรองนั้นมีรายได้ต่ำกว่า 75,000 ล้านบาท สำหรับการกระจายตัวการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทย/นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีความแตกต่างกันตั้งแต่รายได้จากการท่องเที่ยวในอันดับสองขึ้นไป โดยจังหวัดเชียงใหม่, ภูเก็ต, พัทยา และหาดใหญ่ ได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวของคนไทยตามลำดับ ขณะที่จังหวัดภูเก็ต, พัทยา, เชียงใหม่และกระบี่ นั้นได้รับรายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ตามลำดับ หากพิจารณารายได้และจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนในอันดับที่สอง ภูเก็ตเป็นจังหวัดที่ได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวในประเทศเป็นอันดับสอง และกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่ได้รับผู้เยี่ยมชมเยือนสูงเป็นอันดับที่สอง(ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 การกระจายรายได้และการเดินทางภายในประเทศปี 2545 จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน(คน)	รายได้(ล้านบาท)
กรุงเทพมหานคร	26,518,256	222,854.10
กาญจนบุรี	4,632,772	6,591.92
พัทยา	4,184,423	42,392.44
ภูเก็ต	3,990,702	72,599.42
เชียงใหม่	3,460,886	37,514.12
ชะอำ	3,220,686	7,415.38
อยุธยา	2,833,860	3,181.63
โคราช	2,510,838	3,909.44
ระยอง	2,414,498	6,838.76
หาดใหญ่	2,348,330	14,349.56
อื่น ๆ	45,807,725	109,308.80
รวมทั้งหมด	101,922,976	526,954.57

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. สถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ.

กรุงเทพมหานคร: กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การผลิตในภูมิภาคปี 2544 ทุกภาคปรับตัวชะลอลงจาก ปี 2543 (ตารางที่ 7) เช่นเดียวกับภาวะการผลิตโดยโดยรวมของประเทศ ผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ในราคาคงที่ (ปี 2531) ของภาคต่าง ๆ ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงมาก โดยมี ภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคตะวันออก และ กทม.และปริมณฑล ขยายตัวร้อยละ 3.6 3.3 2.3 และ 2.2 ตามลำดับ เป็นภาคที่มีอัตราการเติบโตสูงกว่า GDP ของประเทศ เนื่องจากภาคเหล่านี้มีการผลิตจากสาขาอุตสาหกรรมในสัดส่วนที่สูง ซึ่งในปีนี้การขยายตัวของอุตสาหกรรม แม้ว่าจะชะลอตัวลงแต่ยังอยู่ในอัตราสูง ประกอบกับภาคเหล่านี้มีการผลิตในภาคบริการที่ขยายตัวได้ดี จึงทำให้การผลิตโดยรวมของภาคดังกล่าวชะลอลงไม่มากนัก และสำหรับภาคที่ขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่า GDP ของประเทศ ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือมีอัตราเติบโตใกล้ 0 เนื่องจากการผลิตนอกภาคเกษตรชะลอลงมาก ทั้งในสาขาอุตสาหกรรม สาขาการค้า และสาขาบริการ ส่วนภาคใต้ขยายตัวร้อยละ 1.3 เนื่องจากภาคเกษตรชะลอลงมาก

ตารางที่ 7 อัตราการขยายตัวและสัดส่วนภาค GRP/GDP พ.ศ. 2543-2544

(ร้อยละ)

ภาค	อัตราขยายตัว		สัดส่วนภาค	
	2543	2544	2543	2544
ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.0	0.8	11.3	11.1
เหนือ	2.4	0.7	8.9	8.8
ใต้	5.0	1.3	9.1	9.0
ตะวันออก	7.5	2.3	14.7	14.8
ตะวันตก	4.8	3.6	4.2	4.3
กลาง	6.2	3.3	4.7	4.8
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	4.1	2.2	47.1	47.2
รวมทั้งประเทศ	4.6	1.9	100.0	100.0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544.

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด. กรุงเทพมหานคร: สำนักบัญชีประชาชาติ.

ภาคตะวันตก GRP ขยายตัวร้อยละ 3.6 ชะลอตัวลงจากปี 2543 โดยเป็นผลมาจากการปรับตัวลดลงในสาขาเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมในระดับที่สูงกว่าสาขาอื่น รวมทั้งปัจจัยจากสาขาอื่น ๆ อย่างไรก็ดี ยังมีสาขาไฟฟ้า ประปาฯ ที่มีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การผลิตภาคเกษตร (ตารางที่ 8) ปรับตัวลดลงจากเดิมร้อยละ 8.2 เป็น 2.2 ทั้งนี้มาจากการปรับลดลงของหมวดที่สำคัญ ได้แก่ พืชผลลดลงมากในรายการกาแฟ มันสำปะหลัง และผลไม้ หมวดปศุสัตว์ชะลอตัวเช่นกัน โดยที่การเลี้ยงสุกรลดลงจากปีก่อน ส่วนไก่เนื้อยังขยายตัวได้ดี หมวดประมงหดตัวลงมากในส่วนของ การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง เป็นปัจจัยสำคัญ

ตารางที่ 8 อัตราขยายตัวและสัดส่วนภาคการผลิตภาคตะวันตก

	(ร้อยละ)			
	อัตราขยายตัว		สัดส่วนภาคการผลิต	
	2543	2544	2543	2544
เกษตรกรรม	8.2	2.2	19.8	19.6
นอกเกษตรกรรม	4.0	3.9	80.2	80.4
อุตสาหกรรม	6.2	1.1	27.2	26.5
สาขาอื่น ๆ	2.8	5.9	53.0	53.9
GRP	4.8	3.6	100.0	100.0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544.

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด. กรุงเทพมหานคร: สำนักบัญชีประชาชาติ.

การผลิตนอกภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ 3.9 ชะลอตัวลงจากปี 2543 เนื่องจากการปรับตัวลดลงของสาขาหลักคือ อุตสาหกรรม การค้าปลีก และบริการ ซึ่งมีสัดส่วนโครงสร้างร้อยละ 26.5 14.9 และ 9.4 ของ GRP ตามลำดับสาขาอุตสาหกรรม การผลิตชะลอตัวลงในหมวดที่ต่อเนื่องจากการเกษตรและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ส่วน

สาขาอื่นที่มีการผลิตเพิ่มขึ้น แต่มีทิศทางชะลอลง ได้แก่ สาขาการขนส่งและคมนาคม ส่วนสาขาไฟฟ้า ประปาฯ ขยายตัวสูงขึ้น เนื่องจากมีการขยายปริมาณการผลิตกระแสไฟฟ้า และมีการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้างมากขึ้น ส่วนสาขาที่ยังหดตัวอย่างต่อเนื่องคือ สาขาการธนาคารฯ และสาขาการค้าส่งค้าปลีก ซึ่งเป็นผลจากภาวะการผลิตโดยรวมชะลอลงจากปี 2543

ภาวะการผลิตรายจังหวัด (ตารางที่ 9) ราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีอัตราการเติบโตสูงสุดของภาค คือ ร้อยละ 11.9 เพิ่มขึ้นจากปี 2543 โดยสาขาที่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน คือ สาขาก่อสร้าง สาขาไฟฟ้า ประปาฯ และสาขาการธนาคารฯ ส่วนจังหวัดที่ขยายตัวได้ดีแต่ชะลอตัวลงเล็กน้อย คือ เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ส่วนจังหวัดที่เหลือ คือ สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม และกาญจนบุรี หดตัวลงจากปี 2543 เนื่องจากการผลิตในสาขาหลักที่มีสัดส่วนสูงคือ เกษตรกรรมหดตัวลงทั้งในหมวดพืชและหมวดประมง นอกจากนั้น การผลิตในสาขาอุตสาหกรรมชะลอลงมาก ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับการเกษตรรวมทั้งภาวะการก่อสร้างที่ชะลอลงจากปีก่อน

ตารางที่ 9 อัตราขยายตัวของ GPP/GRP ภาคตะวันตก

(ร้อยละ)

จังหวัด	อัตราขยายตัว		GPP/GRP	
	2543	2544	2543	2544
ราชบุรี	8.4	11.9	26.9	29.0
กาญจนบุรี	-0.7	0.0	21.3	20.6
ประจวบคีรีขันธ์	8.0	3.1	13.8	13.7
เพชรบุรี	5.6	4.7	11.4	11.5
สุพรรณบุรี	3.0	-2.4	22.3	21.0
สมุทรสงคราม	9.9	-1.2	4.3	4.1
รวมทั้งภาค	4.8	3.6	100.0	100.0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544.

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด. กรุงเทพมหานคร: สำนักบัญชีประชาชาติ.

บทที่ 4

วิธีการศึกษาและผลการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาในบทนี้จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์หาสาขาเศรษฐกิจหลักของจังหวัดโดยใช้วิธีสัดส่วนถิ่นฐาน (Location Quotient: LQ) เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดกาญจนบุรีกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันตก โดยใช้ตัวเลขรายได้หรือตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาการผลิตต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี เปรียบเทียบกับ GRP เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวต่อกิจกรรมอื่น ๆ และต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของภูมิภาค

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square)

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

1. เป็นการวิเคราะห์สำหรับประเมินความชำนาญเฉพาะอย่าง ของจังหวัดกาญจนบุรี โดยการเปรียบเทียบกับประเทศโดยรวม ด้วยการ ใช้ผลผลิตของสาขาทางเศรษฐกิจทั้ง 11 สาขา วิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสัดส่วนถิ่นฐาน (Location Quotient: LQ) ดังนี้

$$LQ_i = \frac{X_r}{RV_r} \bigg/ \frac{X_n}{RV_n}$$

- โดยที่ LQ_i : สัดส่วนถื่นฐานของสาขาเศรษฐกิจที่ i
 X_r : ผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรีสาขาเศรษฐกิจที่ i
 X_n : ผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี
 RV_r : ผลิตภัณฑ์ภาคตะวันตกสาขาเศรษฐกิจที่ i
 RV_n : ผลิตภัณฑ์ภาคตะวันตก
 i : สาขาทางเศรษฐกิจ 11 สาขา

ในการเปรียบเทียบนี้อัตราส่วนอาจผันแปรระหว่างจังหวัด ขึ้นอยู่กับความแตกต่างในการบริโภคและการผลิต ถ้า LQ ของอุตสาหกรรมใดเท่ากับ 1 หมายความว่าจังหวัดมีเปอร์เซ็นต์ การจ้างงานในอุตสาหกรรมนั้นเท่ากับของภาค ถ้า $LQ < 1$ หมายความว่า บริเวณนั้นมีการกระจุกตัวในอุตสาหกรรมดังกล่าวในสัดส่วนที่มีน้อยกว่าของภาค และ $LQ > 1$ หมายถึงการกระจุกตัวของการเติบโตที่มากกว่าสัดส่วนเฉลี่ยของภาค แสดงว่าสาขาการผลิตนั้นเป็นกิจกรรมเสริม และสนับสนุนกิจกรรมฐานเศรษฐกิจเหล่านั้น

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) มีรูปแบบสมการดังนี้

$$\ln GPP_t = k_0 + k_1 \ln X_{1t} + k_2 \ln X_{2t} + \dots + k_n \ln X_{nt}$$

โดยที่

- GPP_t = ผลิตภัณฑ์จังหวัด ปีที่ t
 $X_{1t}, X_{2t}, \dots, X_{nt}$ = ผลิตภัณฑ์สาขาเศรษฐกิจหลักของจังหวัด ปีที่ t
 k_0, k_1, \dots, k_n = ค่าสัมประสิทธิ์ หรือ ค่าความยืดหยุ่น ที่แสดงผลกระทบของสาขาเศรษฐกิจหลัก ต่อการจำเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์จังหวัด

และทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี โดยการใช้สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) และทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) มีรูปแบบสมการ ดังนี้

$$\ln GPP_t = c_0 + c_1 \ln CR_t + c_2 \ln POP_t + c_3 \ln RET_t$$

โดยที่

GPP_t = มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด ปีที่ t

CR_t = สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์จังหวัด ปีที่ t

POP_t = จำนวนนักท่องเที่ยว ปีที่ t

RET_t = รายได้จากการท่องเที่ยว ปีที่ t

c_0, c_1, \dots, c_3 = ค่าสัมประสิทธิ์ หรือ ค่าความยืดหยุ่น ที่แสดงผลกระทบของสาขาเศรษฐกิจหลัก ต่อการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์จังหวัด

ในการศึกษาเรื่องผลกระทบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกรณีศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา (Secondary Time Series Data) ในช่วง พ.ศ. 2531-2544 ซึ่งสถิติผลิตภัณฑ์จังหวัดเบื้องต้น (Gross Provincial Product at 1988 Prices: GPP) สถิติการสะสมทุนเบื้องต้น (Gross Capital Formation) ของทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน รวบรวมจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถิติการท่องเที่ยว สถิตินิเชื่อนรวมธนาคารพาณิชย์ นำมาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลอง เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) โดยใช้โปรแกรม EViews 3.1 ประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares)

ผลการศึกษา

ส่วนที่หนึ่ง: ผลการวิเคราะห์สัดส่วนถิ่นฐานของจังหวัดกาญจนบุรี (โดยการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทต่อเศรษฐกิจ และสาขาเศรษฐกิจ 11 สาขา) การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของสาขาบริการ และได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐและเอกชน ทำให้โครงสร้างการผลิตเปลี่ยนแปลงไป โดยสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาการเกษตรลดลงเรื่อย ๆ แต่สัดส่วนสาขาบริการ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะสาขาการคมนาคมและการขนส่ง สาขาก่อสร้าง และสาขาการธนาคาร ประกันภัยและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์กลับมีสัดส่วนลดลง(เนื่องจากวิกฤติเศรษฐกิจปี 2540) (ตารางที่ 10) เพื่อทำการวิเคราะห์หาความชำนาญในการผลิตจึงนำค่าใน (ตารางที่ 10) มาคำนวณหาสัดส่วนผลิตภัณฑ์จังหวัด (ตารางที่ 11) และมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค GRP (ตารางที่ 12) มาคำนวณหาสัดส่วนผลิตภัณฑ์ภาค (ตารางที่ 13)

เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ หรือ สาขาการผลิตที่มีส่วนสำคัญในการนำรายได้เข้าสู่จังหวัด ซึ่งมีผลสำคัญต่อการเจริญเติบโต และพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพบว่า ความชำนาญในการผลิตหรือค่า LQ เมื่อเปรียบเทียบกับภาคตะวันตกแล้ว สาขาเหมืองแร่และย่อยหิน สาขาการก่อสร้าง สาขาการคมนาคมและการขนส่ง สาขาการค้าส่งและค้าปลีก และสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ เป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจของจังหวัด มีค่ามากกว่า 1 เมื่อเปรียบเทียบกับภาคตะวันตกใน พ.ศ. 2531-2544 ซึ่งหมายความว่าจังหวัดกาญจนบุรีมีความชำนาญในการผลิตสาขาดังกล่าวมากกว่าภาคตะวันตก (ตารางที่ 14) ส่วนสาขาบริการเป็นสาขาหนึ่งที่มีศักยภาพที่จะพัฒนามาเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจที่นำรายได้เข้าสู่จังหวัด และมีแนวโน้มสูงขึ้นโดยตลอดในช่วงที่การท่องเที่ยวเจริญเติบโตในจังหวัดกาญจนบุรี กิจกรรมอื่นนั้นเป็นกิจกรรมเสริมและสนับสนุนกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ

ตารางที่ 10 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี(ตามราคาคงที่ พ.ศ.2531)จำแนกตามสาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544

(หน่วย: ล้านบาท)

สาขาทางเศรษฐกิจ	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
เกษตรกรรม	6,083	6,159	5,088	5,588	6,166	4,988	4,590	5,190	5,584	5,227	4,231	4,256	4,734	5,066
เหมืองแร่และขอยหิน	738	699	610	591	575	758	952	1,064	1,365	1,758	1,120	1,557	1,431	1,270
อุตสาหกรรม	3,478	4,657	4,232	4,518	4,931	4,108	4,753	5,179	5,695	5,887	5,587	6,485	6,337	6,325
การก่อสร้าง	1,290	1,095	1,366	1,620	1,195	1,456	1,801	2,077	2,025	1,545	1,079	1,078	793	699
การไฟฟ้าและการประปา	396	440	453	536	629	691	623	769	785	794	787	818	779	857
การคมนาคมและการขนส่ง	3,045	3,544	2,606	2,543	2,419	2,382	2,667	2,745	2,557	2,812	2,447	2,580	2,033	1,963
การค้าส่งและค้าปลีก	3,185	3,593	3,679	3,981	4,185	4,541	4,829	5,317	5,380	5,236	4,546	4,539	4,889	4,767
การธนาคาร ประกันภัยและ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	335	409	487	580	650	780	803	896	940	923	965	539	654	498
ที่อยู่อาศัย	733	779	822	856	946	990	1,076	1,137	1,216	1,286	1,339	1,381	1,418	1,445
การบริหารราชการและการ ป้องกันประเทศ	849	878	928	966	964	995	1,011	1,108	1,150	1,211	1,309	1,294	1,270	1,343
การบริการ	1,442	1,611	1,755	1,766	1,702	1,700	1,684	2,284	2,075	2,083	2,163	2,455	2,453	2,570
ผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP)	21,574	23,864	22,026	23,544	24,361	23,390	24,788	27,766	28,771	28,761	25,573	26,982	26,790	26,802

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539-2544. ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด.

กรุงเทพมหานคร: สำนักบัญชีประชาชาติ.

ตารางที่ 11 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี(ตามราคาตกรที่ พ.ศ.2531)จำแนกตามสาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544

(หน่วย: ร้อยละ)

สาขาทางเศรษฐกิจ	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	25.81	23.10	23.10	23.73	25.31	21.33	18.52	18.69	19.41	18.17	16.54	15.77	17.67	18.90	20.80
เหมืองแร่และข่อยหิน	2.93	2.77	2.77	2.51	2.36	3.24	3.85	3.83	4.74	6.11	4.38	5.77	5.34	4.74	4.00
อุตสาหกรรม	19.52	19.21	19.21	19.19	20.24	17.56	19.17	18.65	19.79	20.47	21.85	24.03	23.65	23.60	20.22
การก่อสร้าง	4.59	6.20	6.20	6.88	4.91	6.23	7.26	7.48	7.04	5.37	4.22	3.40	2.96	2.61	5.41
การไฟฟ้าและการประปา	1.84	2.06	2.06	2.27	2.58	2.95	2.52	2.77	2.73	2.76	3.08	3.03	2.91	3.20	2.61
การคมนาคมและการขนส่ง	14.85	11.83	11.83	10.80	9.93	10.18	10.75	9.88	8.89	9.78	9.57	9.56	7.59	7.32	10.61
การค้าส่งและค้าปลีก	15.06	16.70	16.70	16.91	17.18	19.41	19.48	19.15	18.70	18.21	17.78	16.82	18.25	17.79	17.59
การธนาคาร ประกันภัยและ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย	1.71	2.21	2.21	2.46	2.67	3.34	3.24	3.23	3.27	3.21	3.77	1.20	2.44	1.86	2.64
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	3.26	3.73	3.73	3.64	3.88	4.23	4.34	4.09	4.23	4.47	5.24	5.12	5.29	5.39	4.31
การบริการ	3.68	4.21	4.21	4.10	3.96	4.25	4.07	3.98	3.99	4.21	5.12	4.80	4.74	5.01	4.29
ผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: จากการค้าคำนวณ

ตารางที่ 12 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันตก(ตามราคาถึงที่ พ.ศ.2531)จำแนกตามสาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544

(หน่วย: ล้านบาท)

สาขาทางเศรษฐกิจ	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
เกษตรกรรม	22,683	22,016	18,684	20,447	22,617	21,205	20,585	22,541	24,010	23,476	21,132	23,031	24,913	25,461
เหมืองแร่และขอยหิน	1,264	1,696	1,814	1,891	1,999	3,213	3,431	3,701	4,294	5,253	3,826	4,022	3,594	3,650
อุตสาหกรรม	12,029	15,912	15,468	18,938	22,870	25,808	28,968	32,499	31,363	31,455	28,107	32,121	34,106	34,491
การก่อสร้าง	3,649	4,567	5,464	6,238	6,107	6,066	7,987	8,264	8,967	6,140	4,079	4,169	3,254	3,588
การไฟฟ้าและการประปา	1,588	1,847	1,970	2,243	2,548	2,812	2,868	3,549	3,393	3,506	3,540	3,789	4,407	6,880
การคมนาคมและการขนส่ง	5,592	6,526	5,433	5,634	5,835	5,953	6,766	7,514	7,755	8,140	6,910	7,253	8,669	9,542
การค้าส่งและค้าปลีก	13,276	14,811	15,282	16,436	17,176	18,523	19,934	21,919	22,281	21,579	18,662	19,107	19,889	19,367
การธนาคาร ประกันภัยและ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	2,263	2,861	3,432	3,622	4,271	5,341	5,478	6,171	6,535	6,366	6,113	3,481	3,433	3,223
ที่อยู่อาศัย	3,646	3,857	4,019	4,180	4,337	4,531	4,782	5,029	5,384	5,594	5,823	6,007	6,132	6,245
การบริหารราชการและการ ป้องกันประเทศ	3,268	3,338	3,564	3,774	3,815	3,938	4,059	4,432	4,709	4,878	5,256	5,389	5,305	5,429
การบริการ	7,558	8,808	8,681	8,929	8,748	8,739	8,897	9,996	10,103	10,394	10,631	11,413	11,849	12,179
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค(GRP)	76,816	86,239	83,811	92,332	100,323	106,129	113,756	125,614	128,794	126,781	114,079	119,782	125,551	130,055

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2539-2544. ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด.

กรุงเทพมหานคร: สำนักบัญชีประชาชาติ.

ตารางที่ 13 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันตก(ตามราคาถึง พ.ศ.2531)จำแนกตามสาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544

(หน่วย: ร้อยละ)

สาขาทางเศรษฐกิจ	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	29.53	25.53	22.29	22.15	22.54	19.98	18.10	17.94	18.65	18.52	18.52	19.23	19.84	19.58	20.89
เหมืองแร่และขุดหิน	1.65	1.97	2.16	2.05	1.99	3.03	3.02	2.95	3.33	4.14	3.35	3.36	2.86	2.81	2.76
อุตสาหกรรม	15.66	18.45	18.46	20.51	22.80	24.32	25.46	25.87	24.35	24.81	24.64	26.82	27.16	26.52	23.27
การก่อสร้าง	4.75	5.30	6.52	6.76	6.09	5.72	7.02	6.58	6.96	4.84	3.58	3.48	2.59	2.75	5.21
การไฟฟ้าและการประปา	2.07	2.14	2.35	2.43	2.54	2.65	2.52	2.83	2.63	2.77	3.10	3.16	3.51	5.29	2.86
การคมนาคมและการขนส่ง	7.28	7.57	6.48	6.10	5.82	5.61	5.95	5.98	6.03	6.42	6.06	6.06	6.90	7.34	6.40
การค้าส่งและค้าปลีก	17.28	17.17	18.23	17.80	17.12	17.45	17.52	17.46	17.30	17.02	16.36	15.95	15.84	14.89	16.96
การธนาคาร ประกันภัยและ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	2.95	3.32	4.09	3.92	4.26	5.03	4.81	4.92	5.07	5.02	5.36	2.91	2.73	2.48	4.06
ที่อยู่อาศัย	4.75	4.47	4.80	4.53	4.32	4.27	4.20	4.01	4.18	4.41	5.10	5.01	4.88	4.80	4.55
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	4.25	3.87	4.25	4.09	3.80	3.71	3.58	3.53	3.66	3.85	4.61	4.49	4.23	4.17	4.01
การบริการ	9.84	10.21	10.36	9.67	8.72	8.23	7.82	7.57	7.84	8.20	9.32	9.53	9.44	9.36	9.01
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค(GRP)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: จากการค้าพาณิชย์

ตารางที่ 14 อัตราส่วนที่ตั้ง LQ ของจังหวัดกาญจนบุรีต่อภาคตะวันตก จำแนกตามสาขาทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2531-2544

(หน่วย: ร้อยละ)

สาขาทางเศรษฐกิจ	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	เฉลี่ย
เกษตรกรรม	0.95	1.01	1.04	1.07	1.12	1.07	1.02	1.04	1.04	0.98	0.89	0.82	0.89	0.97	0.99
เหมืองแร่และขอยหิน	2.08	1.49	1.28	1.23	1.18	1.07	1.27	1.30	1.42	1.48	1.31	1.72	1.87	1.69	1.46
อุตสาหกรรม	1.03	1.06	1.04	0.94	0.89	0.72	0.75	0.72	0.81	0.83	0.89	0.90	0.87	0.89	0.88
การก่อสร้าง	1.26	0.87	0.95	1.02	0.81	1.09	1.03	1.14	1.01	1.11	1.18	1.15	1.14	0.95	1.05
การไฟฟ้าและการประปา	0.89	0.86	0.87	0.94	1.02	1.11	1.00	0.98	1.04	1.00	0.99	0.96	0.83	0.60	0.93
การคมนาคมและการขนส่ง	1.94	1.96	1.83	1.77	1.71	1.82	1.81	1.65	1.47	1.52	1.58	1.58	1.10	1.00	1.62
การค้าส่งและค้าปลีก	0.85	0.88	0.92	0.95	1.00	1.11	1.11	1.10	1.08	1.07	1.09	1.05	1.15	1.19	1.04
การบริหาร ประกันภัยและ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย	0.53	0.52	0.54	0.63	0.63	0.66	0.67	0.66	0.64	0.64	0.70	0.69	0.89	0.75	0.65
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	0.72	0.73	0.78	0.80	0.90	0.99	1.03	1.02	1.01	1.01	1.03	1.02	1.08	1.12	0.95
บริการ	0.93	0.95	0.99	1.00	1.04	1.15	1.14	1.13	1.09	1.09	1.11	1.07	1.12	1.20	1.07
อัตราส่วนที่ตั้ง	11.85	10.98	11.00	11.12	11.09	11.68	11.71	11.82	11.55	11.61	11.67	11.91	11.92	11.38	11.52

ที่มา: จากการศึกษา

ส่วนที่สอง: การศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้รูปแบบสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม คือ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์จังหวัด รายได้จากการท่องเที่ยว และจำนวนนักท่องเที่ยว ปรากฏผลดังนี้

$$\ln GPP_t = 7.278142 + 0.170868 \ln CR_t + 0.090066 \ln POP_t - 0.008558 \ln RET_t$$

(7.795798) (2.53889)* (1.300455) (-0.136192)

R - squared = 0.852599 Adjusted R - squared = 0.808379

S.E. = 0.040914 F - statistic = 19.28075

Durbin-Watson stat = 2.71076

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า t - statistic

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 90%

** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่า ตัวแปรอิสระ คือ สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์จังหวัด(CR) จำนวนนักท่องเที่ยว(POP) และรายได้จากการท่องเที่ยว(RET) มีความสามารถในการอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยรวมได้ 85.26% (ค่า R²) ส่วนค่า Durbin-Watson Statistics เท่ากับ 2.71076 ซึ่งเกิดปัญหาสหสัมพันธ์ในตัว (Autocorrelation) ของตัวคลาดเคลื่อน ดังนั้นจึงแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยวิธี Cochrane-Orcutt Iterative แล้วทำการประมวลผลใหม่ได้สมการดังต่อไปนี้

$$\ln GPP_t = 6.80582 + 0.177427 \ln CR_t + 0.141681 \ln POP_t - 0.051884 \ln RET_t$$

(8.453046) (3.263393)** (2.207376)* (-0.850804)

-0.361622AR(1)

(-1.246756)

R - squared	= 0.87539	Adjusted R - squared	= 0.813085
S.E.	= 0.036782	F - statistic	= 14.05008
Durbin-Watson stat	= 1.965941		

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่า t - statistic

* คือ มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 90%

** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

จากผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระ คือ สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์จังหวัด (CR) จำนวนนักท่องเที่ยว(POP) และรายได้จากการท่องเที่ยว(RET) มีความสามารถในการอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยรวมได้ 87.54% (ค่า R^2) ส่วนค่า Durbin-Watson Statistic เท่ากับ 1.965941 แสดงว่าสมการไม่มีปัญหาอัตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) ของตัวคลาดเคลื่อน สามารถทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต่อตัวแปรตามได้ดังนี้

1. สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ (CR) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.177427 และมีค่า t - Statistic เท่ากับ 3.263393 มีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% หมายความว่าสินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าสินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น 1% ทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด(GPP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1774 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. จำนวนนักท่องเที่ยว (POP) มีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0.141681 และมีค่า t - Statistic เท่ากับ 2.207376 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 90% หมายความว่าจำนวนนักท่องเที่ยวกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1% ทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด(GPP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1417 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. รายได้จากการท่องเที่ยว (RET) มีความยืดหยุ่นเท่ากับ -0.051884 และมีค่า t - Statistic เท่ากับ -0.850804 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า รายได้จากการท่องเที่ยว

เกี่ยวกับมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม กล่าวคือ ถ้ารายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1% ทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดลดลงร้อยละ 0.0519 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ค่า AR(1) จากการศึกษา มีการนำค่า AR มาปรับค่า Durbin-Watson stat ให้ดีขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากสมการนี้เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน (Autocorrelation) ซึ่งสหสัมพันธ์ของตัวรบกวน คือ สภาพที่ตัวรบกวน (disturbance term) ในแต่ละช่วงเวลา มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตัวคลาดเคลื่อนหรือตัวรบกวนในแต่ละช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์กันนั้น อาจจะมีความสัมพันธ์ในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน ในที่นี้อาจมีความสัมพันธ์กับตัวรบกวนในช่วงเวลาก่อนหน้า 1 ช่วงเวลา (ปี) นั่นคือ ในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เขาอาจจะต้องมีการวางแผนการเดินทางไว้ตั้งแต่ปีที่แล้วหรือเป็นช่วงเวลาที่เกิดโรคระบาด สงคราม เกิดเหตุการณ์ร้าย เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของรายได้ซึ่งมีส่วนในการสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการค้าและดุลการชำระเงิน ทำให้เกิดการลงทุน ลดปัญหาการว่างงาน และเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค โดยจังหวัดกาญจนบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองจากกรุงเทพมหานคร เนื่องจากความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง การติดต่อสื่อสาร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ศูนย์การค้า และมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่สำคัญ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ตลอดช่วง 14 ปี ที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยมีทั้งซบเซาและรุ่งเรือง โดยอัตราการเจริญเติบโตของจังหวัดมีการขยายตัว และการขยายตัวของการท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกชี้ให้เห็นว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิกมีอัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง และได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เพราะนอกจากจะมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามตามธรรมชาติแล้ว ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ยังมีขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม จึงทำให้จังหวัดกาญจนบุรีสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างชาติเข้ามาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การศึกษาผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจังหวัดกาญจนบุรีมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวและผลกระทบต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจด้านผลผลิตของสาขาทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ของจังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี โดยจะทำการศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี สาขาทางเศรษฐกิจที่นำมาศึกษาครั้งนี้จะ

อาศัยการจำแนกสาขาทางเศรษฐกิจออกเป็น 11 สาขา ข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2531-2544 และ สถิติ งานวิจัย เอกสาร และสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานแรงงานจังหวัดกาญจนบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี โดยอาศัยสมการ แบบจำลองสัดส่วนถื่นฐาน และสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) มาวิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์พบว่า สาขาการผลิตที่มีส่วนสำคัญในการนำรายได้เข้าสู่จังหวัด ซึ่งมีผลสำคัญต่อการเจริญเติบโต และพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดพบว่า ความชำนาญในการผลิตหรือค่า LQ เมื่อเปรียบเทียบกับภาคตะวันตกแล้วสาขาเหมืองแร่และย่อยหิน สาขาการก่อสร้าง สาขาการคมนาคมและการขนส่ง สาขาการค้าส่งและค้าปลีก และสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ เป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจของจังหวัด ส่วนสาขาบริการเป็นสาขาหนึ่งที่มีศักยภาพที่จะพัฒนามาเป็นกิจกรรมฐานเศรษฐกิจที่นำรายได้เข้าสู่จังหวัด และมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยตลอดในช่วงที่การท่องเที่ยวเจริญเติบโตในจังหวัดกาญจนบุรี กิจกรรมอื่นนั้นเป็นกิจกรรมเสริมและสนับสนุนกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ เมื่อการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาท ทำให้โครงสร้างสาขาการผลิตเปลี่ยนแปลงไป และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อนด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด คืออัตราการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับสินเชื่รวมของธนาคารพาณิชย์ (CR) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 95% และจำนวนนักท่องเที่ยว (POP) ด้วยระดับความเชื่อมั่น 90% ส่วนรายได้จากการท่องเที่ยว (RET) มีความสัมพันธ์ในทางตรงข้าม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เนื่องจากรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายได้หลักของจังหวัด ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมและสนับสนุนกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการท่องเที่ยวบทบาทในการกำหนดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ เพราะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถเข้าสู่ประเทศเป็นอันดับสองเรื่อยมาจน พ.ศ. 2545 นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาอุตสาหกรรมการผลิตคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน ส่งผลให้การลงทุนของภาคเอกชนมีมูลค่ามากขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าปัจจัยอื่น แต่การจัดเก็บข้อมูลในสาขาบริการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวจาก (ตารางที่ 6) จะเห็นว่าจังหวัดกาญจนบุรีมีนักท่องเที่ยวมากเป็นอันดับสองของประเทศ แต่รายได้จากการท่องเที่ยวนั้นต่ำ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุมาจากการจัดเก็บข้อมูลทางสถิติที่หายาก ทำให้การวิเคราะห์ค่า GPP ของจังหวัดกับรายได้จากการท่องเที่ยวจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามและไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว มีดังนี้

1. สิ้นเชื้อรวมของธนาคารพาณิชย์ (CR) ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งที่ใช้วัดการเจริญเติบโตของจังหวัด โดยการขยายตัวของสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นทำให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมต่างๆ เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะลงทุนในอุตสาหกรรมใดต้องมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ปี ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี จึงเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสิ้นเชื้อรวมของธนาคารพาณิชย์

2. จำนวนนักท่องเที่ยว (POP) ตัวแปรตัวนี้ย่อมเป็นตัวชี้วัดจำนวนนักท่องเที่ยวได้ว่ามากน้อยเพียงใด ซึ่งนักท่องเที่ยวจะต้องมีค่าใช้จ่ายได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าของที่ระลึก และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด นั่นคือ นักท่องเที่ยวมักจะเดินทางมาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดกาญจนบุรี จึงเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยว

3. รายได้จากการท่องเที่ยว (RET) ได้จากค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าของที่ระลึก และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของรายได้หลักของจังหวัด ซึ่งรายได้หลักมาจากสาขา

เหมืองแร่และย่อยหิน สาขาการก่อสร้าง สาขาการคมนาคมและการขนส่ง สาขาการค้า ส่งและค้าปลีก และสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ เป็นกิจกรรมฐาน เศรษฐกิจของจังหวัด

4. การเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวสามารถทำได้โดยการส่งเสริมให้มีการเพิ่ม จำนวนนักท่องเที่ยวและขยายวันท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างความประทับใจในเรื่องของสถานที่ท่องเที่ยว การเป็นเจ้าบ้านที่ดีของคนท้องถิ่น นอกจากนี้การสร้าง ความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในเรื่องของความปลอดภัย การขจัดปัญหาการหลอกลวง นักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ

5. ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไปยังสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะนัก ท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวเหล่านี้จะเป็นสื่อสำคัญที่จะเชิญนักท่องเที่ยวอื่น ๆ ให้ ตัดสินใจมาท่องเที่ยว นอกจากนี้สื่ออื่น ๆ ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

6. ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวัฒนธรรมประเพณี ไทย ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนไทย เช่น การทำอาหารไทย การนวดแผน โบราณ มวยไทย และสินค้าหัตถกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เป็นต้น

7. รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการร่วมมือกันปรับปรุงและแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ การจราจร ความไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง นอกจากนี้การเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการท่องเที่ยว และเป็นการกระจายจำนวนนัก ท่องเที่ยวและรายได้สู่ท้องถิ่น

8. การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ควรคู่ไปกับการให้ความรู้และ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่คนท้องถิ่นถึงประโยชน์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและความ สำคัญของการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างยั่งยืน

ภาคผนวก ก
การวิเคราะห์ต้นทุนผันแปรและการถดถอย

ตารางที่ 15 ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ จังหวัดกาญจนบุรี
พ.ศ. 2531-2544

พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท) (GPP)	สินเชื่อบรวม ธนาคารพาณิชย์ (ล้านบาท)(CR)	จำนวน นักท่องเที่ยว (คน)(POP)	รายได้จากการ ท่องเที่ยว (ล้านบาท)(RET)
2531	21,574	6,168.99	2,050,664	1,054.31
2532	23,864	6,269.95	1,994,810	1,390.04
2533	22,026	7,547.29	1,890,240	1,955.93
2534	23,544	8,592.71	1,923,372	2,449.36
2535	24,361	9,507.96	1,328,766	1,331.38
2536	23,390	10,842.02	1,916,652	2,385.23
2537	24,788	13,072.90	1,916,467	3,039.45
2538	27,766	15,821.36	3,779,108	5,954.59
2539	28,771	17,911.52	4,087,479	6,746.64
2540	28,761	18,218.22	3,873,789	5,005.44
2541	25,573	14,530.08	3,934,640	5,298.31
2542	26,982	13,849.86	4,068,132	5,507.94
2543	26,790	12,102.92	4,290,443	6,014.08
2544	26,790	11,107.46	4,533,674	6,478.48

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดกาญจนบุรี. 2546. สมุดรายนงานสถิติจังหวัด. กาญจนบุรี:
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

ตารางที่ 17 ผลการคำนวณค่าสมการถดถอยด้วยวิธี OLS ของปัจจัยที่มีผลต่อ
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ จังหวัดกาญจนบุรี
(หลังจากเกิดปัญหาสหสัมพันธ์ในตัว)

Dependent Variable: LOG(GPP)
Method: Least Squares
Date: 02/22/04 Time: 12:59
Sample(adjusted): 2532 2544
Included observations: 13 after adjusting endpoints
Convergence achieved after 10 iterations

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	6.80582	0.805132	8.453046	0
LOG(CR)	0.177427	0.054369	3.263393	0.0115
LOG(POP)	0.141681	0.064185	2.207376	0.0583
LOG(RET)	-0.051884	0.060982	-0.850804	0.4196
AR(1)	-0.361622	0.29005	-1.246756	0.2478
R-squared	0.87539	Mean dependent var		10.14884
Adjusted R-squared	0.813085	S.D. dependent var		0.085076
S.E. of regression	0.036782	Akaike info criterion		-3.48392
Sum squared resid	0.010823	Schwarz criterion		-3.26663
Log likelihood	27.64545	F-statistic		14.05008
Durbin-Watson stat	1.965941	Prob(F-statistic)		0.001085
Inverted AR Roots	-0.36			

ที่มา: คำนวณสมการถดถอยเชิงซ้อนโดยใช้โปรแกรม EViews 3.1

ภาคผนวก ข
การจำแนกสาขาการผลิต

การจำแนกรายละเอียดการคำนวณด้านการผลิตตามสาขาการผลิต ในผลิตภัณฑ์
มวลรวมของประเทศไทยของภาค และของจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหมด 11 สาขาการผลิต
ตามหลักการจำแนกของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. สาขาเกษตร

1.1 เกษตรกรรมและการล่าสัตว์

1.1.1 พืช ประกอบด้วย 6 รายการ พืชไร่ พืชผัก พืชผลไม้ ไม้ยืนต้น
ดอกไม้ พืชอื่น ๆ

1.1.2 ปศุสัตว์ ประกอบด้วย 3 รายการ การเลี้ยงปศุสัตว์และสัตว์ปีก,
เลี้ยงสัตว์เพื่อเก็บเอาผลผลิตของสัตว์นั้น ๆ และการเลี้ยงปศุสัตว์อื่น ๆ

1.1.3 บริการทางการเกษตร การให้บริการทางการเกษตรกรรมได้แก่
การถนอม การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

1.1.4 การแปรรูปสินค้าเกษตร ประกอบด้วย 5 รายการ คือ อาหาร
ยาสูบ สิ่งทอ เคมี ยาง

1.2 การป่าไม้และทำไม้

1.2.1 การทำไม้ ประกอบด้วย 10 รายการ ไม้สัก ไม้ยาง ไม้เต็ง ไม้
ตะแบก ฯลฯ

1.2.2 การป่าไม้ ประกอบด้วย 3 รายการ ตัดฟัน เผาถ่าน เก็บหาของป่า

1.3 การประมง

1.3.1 ประมงทะเล ประกอบด้วย 3 รายการ การจับสัตว์ทะเล การเพาะ
เลี้ยงสัตว์ทะเล และอื่น ๆ

1.3.2 ประมงน้ำจืด ประกอบด้วย 3 รายการ การจับสัตว์น้ำจืด การเพาะ
เลี้ยงสัตว์น้ำจืด และอื่น ๆ

2. สาขาเหมืองแร่

2.1 การทำเหมืองแร่ถ่านหิน ได้แก่ ลิกไนต์

2.2 การผลิตน้ำมันปิโตรเลียมดิบและก๊าซธรรมชาติ

2.3 การทำเหมืองแร่โลหะ

2.3.1 เหมืองแร่เหล็ก ได้แก่ เหล็ก

2.3.2 เหมืองแร่ที่มีใช้แร่เหล็ก ประกอบด้วย 12 รายการ ได้แก่ ดินบุก

ทั้งสแตน พลวง ตะกั่ว ฯลฯ

2.4 การทำเหมืองแร่อื่น ๆ ได้แก่ ยิบซัม ดินมาร์ล แร่รัตนชาติ เกลือ หิน

กรวด ทราย

3. สาขาอุตสาหกรรม

3.1 อาหารเครื่องคั้นและยาสูบ

3.1.1 อาหาร ประกอบด้วย 35 รายการ ได้แก่ การฆ่าสัตว์ โรงงานผลิต
น้ำนม โรงสีข้าว ฯลฯ

3.1.2 เครื่องคั้น ประกอบด้วย 6 รายการ เช่น สุรา เบียร์ เครื่องคั้นไม่มี
แอลกอฮอล์ ฯลฯ

3.1.3 ยาสูบ ประกอบด้วย 2 รายการ คือ บุหรี่ ยานัตถ์

3.2 การผลิตสิ่งทอ สิ่งถักและผลิตภัณฑ์หนังสัตว์

3.2.1 สิ่งทอ สิ่งถัก ประกอบด้วย 11 รายการ การปั่นด้ายทอผ้า การทอ
กระสอบ การทำเครื่องแต่งกาย ฯลฯ

3.2.2 เครื่องแต่งกาย ประกอบด้วย 2 รายการ คือ การตัดเย็บเสื้อผ้าทุก
ชนิด หมวก

3.2.3 หนังสัตว์และผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ ประกอบด้วย 4 รายการ คือ โรง
ฟอกหนัง หัตถกรรมผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์ รองเท้าหนัง ฯลฯ

3.3 การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้รวมทั้งเครื่องเรือน

3.3.1 การผลิตไม้และไม้ก๊อกลง ประกอบด้วย 12 รายการ เช่น โรงเลื่อย
การผลิตไม้อัดแผ่นเรียบ เครื่องจักรสาน การแกะสลักไม้ ฯลฯ

3.3.2 เครื่องเรือน ประกอบด้วย 4 รายการ คือ เครื่องเรือน เครื่องตกแต่ง
สิ่งปูพื้น และเครื่องหวาย

3.4 การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษพิมพ์และการพิมพ์โฆษณา

3.4.1 การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ ประกอบด้วย 5 รายการ

เช่น เชื้อกระดาษ กระดาษ การพิมพ์ กระดาษไฟเบอร์ ฯลฯ

3.4.2 การพิมพ์ ประกอบด้วย 5 รายการ เช่น การทำหนังสือ วารสาร นวนิยาย การพิมพ์ทั่วไป ฯลฯ

3.5 การผลิตเคมีภัณฑ์การกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมและการผลิต ผลิตภัณฑ์จาก ยางและพลาสติก

3.5.1 เคมีภัณฑ์ ประกอบด้วย 16 รายการ เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช สบู่ ผงซักฟอก ฯลฯ

3.5.2 โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม

3.5.3 ยางและพลาสติก ประกอบด้วย 7 รายการ เช่น ยางนอก ยางใน รองเท้ายาง ผลิตภัณฑ์พลาสติก ฯลฯ

3.6 การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ

3.6.1 การผลิตเครื่องดินเผา ประกอบด้วย 2 รายการ คือ เครื่องสุขภัณฑ์ เครื่องปั้นดินเผา

3.6.2 การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว ประกอบด้วย 2 รายการ คือ แก้ว กระจกต่าง ๆ

3.6.3 ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะอื่น ๆ ประกอบด้วย 8 รายการ เช่น ปูน ซีเมนต์ ปูนขาว ผลิตภัณฑ์คอนกรีต ฯลฯ

3.7 อุตสาหกรรมโลหะขั้นมูลฐาน

3.7.1 เหล็กและเหล็กกล้า ประกอบด้วย เหล็กเส้น เหล็กถลุง ฯลฯ

3.7.2 โลหะที่มีใช้เหล็ก ประกอบด้วย โลหะดีบุก โลหะสังกะสี

3.8 การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะเครื่องจักรอุปกรณ์

3.8.1 ผลิตภัณฑ์โลหะ ประกอบด้วย 7 รายการ เช่น เครื่องตัด เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ทำด้วยเหล็ก ฯลฯ

3.8.2 เครื่องจักร ประกอบด้วย 11 รายการ เช่น เครื่องยนต์ เครื่องกังหัน รถแทรกเตอร์ ฯลฯ

3.8.3 เครื่องไฟฟ้า ประกอบด้วย 8 รายการ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ

3.8.4 อุปกรณ์การขนส่ง ประกอบด้วย 7 รายการ เช่น การต่อเรือ การประกอบรถยนต์ ฯลฯ

3.8.5 อุปกรณ์เกี่ยวกับการวัดและการควบคุมสำหรับงานวิชาชีพและงานวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

3.9 อุตสาหกรรมอื่น ๆ ประกอบด้วย 10 รายการ เช่น นาฬิกา เล่นช่นวันตา การเจียรไนเพชร พลอย ฯลฯ

4. สาขาไฟฟ้าและประปา

4.1 ไฟฟ้า ประกอบด้วย 4 รายการ เช่น ไฟฟ้าฝ่ายผลิต ไฟฟ้านครหลวง ฯลฯ

4.2 ประปา ประกอบด้วย 4 รายการ เช่น ประปานครหลวง ประปาภูมิภาค

5. สาขาคมนาคมและขนส่ง

5.1 การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า

5.1.1 ขนส่งทางบก ประกอบด้วย 19 รายการ เช่น รถไฟ รถยนต์ ขนส่งทางท่อ ฯลฯ

5.1.2 ขนส่งทางน้ำ ประกอบด้วย 3 รายการ เช่น การขนส่งทางทะเล และชายฝั่ง การขนส่งทางน้ำ ภายในประเทศ ฯลฯ

5.1.3 ขนส่งทางอากาศ ประกอบด้วย 3 รายการ คือ บริษัทการบินไทย บริษัทท่าอากาศยาน บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย

5.2 การคมนาคม

5.2.1 ไปรษณีย์โทรเลข ได้แก่ ไปรษณีย์ โทรเลข

5.2.2 โทรศัพท ได้แก่ โทรศัพท

6. สาขาค้าส่งค้าปลีก ทั้งการค้าส่งและการค้าปลีก ประกอบด้วย 123 รายการ คือ สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมทุกรายการสินค้า

7. สาขาการเงินและการธนาคาร

7.1 สถาบันการเงินและการธนาคาร ประกอบด้วย 13 รายการ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ต่าง ๆ ฯลฯ

7.2 การประกันภัยและประกันชีวิต ประกอบด้วย 2 รายการ คือ ประกันภัย

ประกันชีวิต

7.3 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ การให้เช่า การจัดการการดำเนินการในอสังหาริมทรัพย์

8. สาขาก่อสร้าง

8.1 การก่อสร้างภาคเอกชน ประกอบด้วย 26 รายการ เช่น ที่อยู่อาศัยไม้-คอนกรีต อาคารพาณิชย์ไม้-คอนกรีต ฯลฯ

8.2 การก่อสร้างภาครัฐบาล ประกอบด้วย 9 รายการ เช่น ที่อยู่อาศัย อาคารที่ทำงาน ถนน สะพาน โรงเรียน ฯลฯ

9. สาขาที่อยู่อาศัย ได้แก่ ที่อยู่อาศัย

10. สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ

10.1 เงินเดือนค่าจ้าง ประกอบด้วย เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนของข้าราชการและลูกจ้าง

10.2 ค่าเสื่อมราคาของสิ่งก่อสร้างเครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะ ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาของสิ่งก่อสร้าง เครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะของทางราชการทุกหน่วยงาน

11. สาขาบริการ

11.1 โรงแรมและภัตตาคาร ประกอบด้วย 2 รายการ คือ โรงแรม ภัตตาคาร และไนท์คลับ

11.2 บริการทางธุรกิจ ประกอบด้วย 4 รายการ คือ บริการทางกฎหมาย บัญชี โฆษณา สถาปนิกและวิศวกร

11.3 บริการทางสังคมและบริการชุมชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 5 รายการ เช่น บริการทางการศึกษา การแพทย์ ฯลฯ

11.4 บริการนันทนาการและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 9 รายการ เช่น การผลิตและจำหน่ายภาพยนตร์ วิทยุและโทรทัศน์ โรงภาพยนตร์ และโรงละคร องค์กรสวนสัตว์

11.5 การซ่อมแซม ประกอบด้วย 7 รายการ เช่น ซ่อมรองเท้า วิทยุ โทรทัศน์

เครื่องใช้ไฟฟ้า รถยนต์ จักรยานยนต์ ฯลฯ

11.6 การซ่อมแซม ประกอบด้วย 6 รายการ คือ ชักรีด บริการคนรับใช้ในบ้าน ตัดผม ตัดผม เสริมสวย อาบอบนวด ถ่ายรูป

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540-2545. สถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ.

กรุงเทพมหานคร: กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2545. สถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2545. กรุงเทพมหานคร:

กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2540-2545. รายงานประจำปี. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2545. รายงานสถิติประจำปี. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ผู้เกียรติ ชันแก้ว. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด
เชียงใหม่และจังหวัดในเขตอิทธิพล. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ฉัตรชัย ปานเฟื่อง. 2543. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่าง
ประเทศ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธงชัย ฐีปัติวิริยะ. 2541. อุปสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายใน
ประเทศ พ.ศ. 2530-2540. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2546. สถิติเศรษฐกิจและการเงิน. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ธิดา ฮวดเส็ง. 2539. บทบาทของสาขาเศรษฐกิจหลักและปัจจัยที่มีผลต่อการจำเริญเติบโต
โตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเมืองหลักในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เบญจพร ทังเกษมวัฒนา. 2540. การพัฒนาเศรษฐกิจเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ประพันธ์ เสวदनันท์. 2537. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค. พิมพ์ครั้งที่ 2 .
กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิเทพ อินทปัญญา และจำลอง อติกุล. 2528. รายงานการวิจัยเรื่อง ผลทางด้าน
เศรษฐกิจของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ศรีสุรางค์ สุนทรกุล. 2536. ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนา
เศรษฐกิจในท้องถิ่น: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุนา วงศ์ภักดิ์. 2545. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว
ระหว่างประเทศในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539-2544.
ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด. กรุงเทพมหานคร: สำนักบัญชีประชาชาติ.
- สำนักงานสถิติจังหวัดกาญจนบุรี. 2546. สมุดรายนสถิติจังหวัด. กาญจนบุรี:
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- Domar, E. D. 1957. *Essays in the theory of economic growth*. Oxford:
Oxford University Press.
- Tiebout, Charles. 1962. *The community economic base study*. New York:
The Committee for Economic Development.

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ ชื่อสกุล : นายณัฐพงศ์ อรัญมิตร
- วัน เดือน ปีเกิด : 19 ตุลาคม 2516
- สถานที่เกิด : จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- วุฒิการศึกษา : สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจาก
โรงเรียนเซนต์จอห์น จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2535 สำเร็จปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต
สาขาการเงินการธนาคาร จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปีการศึกษา 2538
- ตำแหน่งหน้าที่
การงานปัจจุบัน : นักบริหารงานทั่วไป
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด(มหาชน)
ถนนแจ้งวัฒนะ หลักสี่ กรุงเทพมหานคร

